

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV EXPERIMENTÁLNÍ TVORBY

DEPARTMENT OF EXPERIMENTAL DESIGN

BUDOVA LOUTKOVÉHO DIVADLA V CENTRU OPAVY

THE PUPPET THEATER BUILDING IN THE CENTER OF OPAVA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Viliam Šebora

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Nicol Galeová

BRNO 2024

Zadání bakalářské práce

Číslo práce: FA-BAK0056/2023
Ústav: Ústav experimentální tvorby
Student: **Viliam Šebora**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: bez specializace (do roku 2022)
Vedoucí práce: **Ing. arch. Nicol Galeová**
Akademický rok: 2023/24

Název bakalářské práce:

Budova loutkového divadla v centru Opavy

Zadání bakalářské práce:

Loutkové divadlo v Opavě musí opustit své stávající sídlo. Ve spolupráci s útvarem městského architekta Opavy bylo vytipována lokalita pro možnost novostavby loutkové scény studiového charakteru přímo v centru města, v sousedství objektu Slezského divadla na Horním náměstí. Před 2.sv. válkou bylo Horní náměstí celistvá podélná plocha se dvěma špalíčky Hlásky a divadla, obojí doplněné měšťanskými domy.

Dnes máme špalíček divadla o hodně menší a to vyžaduje úvahu o možnosti dostavby podporující koncepci jádra města s ohledem na požadavky kulturní vybavenosti.

Divadlo bylo po revoluci oděno do historizující podoby, zůstala podoba sorealistické přístavby a postmoderní architektury kavárny.

Plocha o výměře cca 925 m² poskytuje dostatečný potenciál částečné nebo úplné zástavby novým sídlem loutkového divadla a případné doplnění dalších funkcí centra města.

Rozsah grafických prací:

Úkol bude sestávat ze standardních projektových částí:

1. URBANISTICKÝ KONTEXT

Přehledná situace širších vztahů dokumentující vztahy navržené stavby nebo areálu k urbanistické struktuře území 1:1000.

2. ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Standardní rozsah grafických příloh odpovídající architektonické nebo urbanisticko–architektonické studii: situace stavby; půdorysy všech podlaží; řezy – minimálně dva; pohledy na všechny fasády; prostorový zákres (perspektivy, vizualizace...) měřítko 1:100;

3. INTERIÉR

Individuální návrh vybraného detailu včetně materiálového řešení, 1:20;

4. STAVEBNĚ KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

o Příčný řez řešeným objektem v měřítku 1:100 Výkres zobrazí založení objektu, návaznost na terén, ochranu před vnějšími vlivy, konstrukční uspořádání objektu a zastřešení.

o Schematické axonometrické zobrazení nosné konstrukce řešené stavby včetně uvedení

materiálového řešení.

5. TEXTOVÁ ČÁST

o Úvodní údaje – identifikace stavby.

o Autorská zpráva v rozsahu 2 normostran.

o Souhrnná průvodní a technická zpráva (základní údaje charakterizující zástavbu a její budoucí provoz; přehled výchozích podkladů a soulad s nimi; zdůvodnění cílů návrhu; idea návrhu; architektonická koncepce návrhu; souhrnná technická zpráva). V technickém popisu student zmíní konstrukční řešení, zásobování objektu energiemi, technické vybavení stavby a zdůvodní navržené konstrukčně–architektonické řešení, zhodnotí stavbu vzhledem k trvale udržitelnému rozvoji a odhadne celkové náklady stavby.

6. FYZICKÝ MODEL

1:200

Seznam literatury:

JAVORIN, Alfred. Divadla a divadelní sály v českých krajích: 1. díl. Praha: Umění lidu, 1949.

JAVORIN, Alfred. Divadla a divadelní sály v českých krajích: 2. díl. Praha: Umění lidu, 1949.

KLAIC, Dragan. Resetting the Stage: Public Theatre Between the Market and Democracy [online]. Bristol,

Chicago: intellect, 2012 [cit. 2022-04-24]. ISBN 978-1-78320-048-1. Dostupné z:

<https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/27533/1002474.pdf;jsessionid=8F14ED4D9F8D>

F1E76792F694D16A7926?sequence=1

HILMERA, Jiří. Česká divadelní architektura. Praha: Divadelní ústav, 1999. ISBN 7008-087-6.

BRAUN, Kazimierz. Divadelní prostor. Praha: Akademie múzických umění, 2001. ISBN 80-

85883-73-2.

LUKÁČOVÁ, Kateřina. Úkoly Scénografického ústavu. Theatralia: revue současného myšlení o divadelní

kultuře [online]. 2016, 19(1), 159-180 [cit. 2022-04-24]. ISSN 2336-4548. Dostupné z:

https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/135045/1_Theatralia_19-2016-1_11.pdf?sequence=1

KUNTZMANNOVÁ, Dominika. Ověření správnosti parametrů pasportizace hracích prostor v

České republice [online]. 2022. Brno [cit. 2022-04-29]. Dostupné z:

https://is.jamu.cz/auth/publication/13134/DF_SGS_Priloha_A_zoupjln.pdf. Studie k projektu

specifického vysokoškolského výzkumu. Janáčkova akademie múzických umění.

KOLEGAR, Jan, 2011. Historie scénických technologií. 2. vyd. Brno: Janáčkova akademie múzických

umění v Brně. ISBN 978-80-86928-94-4.

PLATÓN, Dialogy o kráse. 1. vyd. Praha: Odeon, 1979. ISBN 01-049-79

MÜLLER, Karel; ŠOPÁK, Pavel, Opava. Edice Zmizelá Morava a Slezsko. Paseka,2010. ISBN 978-80-7432-017-0

Termín zadání bakalářské práce: 5.2.2024

Termín odevzdání bakalářské práce: 6.5.2024

Bakalářská práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a bakalářská práce v elektronické podobě.

Viliam Šebora
student(ka)

Ing. arch. Nicol Galeová
vedoucí práce

B.Arch. Martin Kaftan, MSc,
Ph.D.
vedoucí ústavu

V Brně dne 5.2.2024

Ing. arch. Radek Suchánek,
Ph.D.
děkan

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci vypracoval samostatně.

Viliam Šebora,
v Brně dne 6. května 2024.

Poděkování

Rád bych poděkoval všem, kterým jsem v posledních měsících zkrátil cestu.

Budova loutkového divadla *v centru Opavy*

Abstrakt

Předmětem bakalářské práce je návrh nového sídla opavského loutkového divadla v centru tohoto historického města, vycházející z jeho urbanistické struktury a historického kontextu. Budova taky nahrazuje stávající zázemí Slezského divadla novými prostory, které odpovídají současným potřebám divadelníků. Přímo v centru města tak vzniká nová menší alternativní a loutková scéna s přímou vazbou na historické divadlo, která reinterpretuje nejen strukturu města, ale i divadlo samotné.

Klíčová slova

loutky, loutkařství, divadlo, divadelní prostor, městský blok

Abstract

The subject of this bachelor's thesis is the design of a new home for the Opava puppet theatre in the centre of this historic city, based on its urban structure and historical context. The building also replaces the existing facilities of the Slezské divadlo (Silesian Theatre) with new spaces that meet the current needs of theatrical professionals. Thus, a new smaller alternative and puppet stage with a direct link to the historic theatre is being created right in the city centre, reinterpreting not only the structure of the city but also the theatre itself.

Key words

puppets, puppetry, theatre, theatre space, city block

The puppet theater building *in the center of Opava*

OBSAH

ÚVOD	2
OBSAH	6
TEXTOVÁ ČÁST	7
IDENTIFIKACE STAVBY	7
AUTORSKÁ ZPRÁVA	8
SOUHRNNÁ PRŮVODNÍ A TECHNICKÁ ZPRÁVA	9
STÁVAJÍCÍ STAV	14
SITUACE	14
KONCEPT	15
URBANISTICKÝ KONTEXT	16
SITUACE	16
POVRCHY	17
DOPRAVA	17
PROSTOR	17
ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ	18
AXONOMETRIE	19
POHLEDY	23
PŮDORYSY	26
ŘEZY	33
STAVEBNĚ KONŠTRUKČNÍ ŘEŠENÍ	38
ŘEZ	39
INTERIÉR	40
CITACE	41

TEXTOVÁ ČÁST

Identifikace stavby

Název

Alternativní a loutková scéna
při Slezském divadle a zázemí Slezského divadla

Místo

Statutární město Opava, Moravskoslezský kraj
Katastrální území Opava-Město
Parcely 284, 582/1, 582/4 a 582/6
(plocha a okolí bývalého špalíčku v západní části
Horního náměstí) a parcely 182/5, 182/15, 182/4
a 182/3
(chybějící nároží za hotelem Koruna)
49.9391908N, 17.9002256E

Druh

Novostavba a přístavba – občanská stavba pro
kulturu

Plocha parcel

18 129 m² ¹

Plocha řešeného území

3640 m²

Zastavěná plocha

1940 m² (2620 m² s nárožím)

Podlažní plocha

6807 m²

Obestavený prostor

46 450 m³

¹ Katastrální území Opava-Město (okres Opava): 711560. Online. Nahlížení do katastru nemovitostí. Praha: Český úřad zeměměřičký a katastrální (ČÚZK), 2024. Dostupné z: <https://sgj.nahlizeniodkn.cuzk.cz/marustka/default.aspx?themeid=3&MarWindowName=Marustka&MarQueryId=6029CEB5&MarParam0=711560&MarParamCount=1>. [cit. 2024-04-30].

Autorská zpráva

Návrh budovy Loutkového divadla v Opavě vychází ze současného stavu místa i stavu kultury, nejen divadelní. Cílem bylo přiblížit se urbánní struktuře místa, historickému kontextu, zadání dle revize typologie divadelních budov, ale zároveň do ní vnést novou interpretaci. K tomu slouží dva prostory – veřejný a divadelní. Ten veřejný je díky divadlu rozdělen na dva: rušný a klidný, přičemž všechny tři jsou propojeny průhledným vstupem do divadla. Budova divadla definuje zmíněný klidný prostor, existuje díky němu, ale sdílí ho s významnější budovou – konkatedrálou Nanebevzetí Panny Marie. Dvě různé, ale podobné instituce se tak ocitají na stejné platformě: obě jsou prostorem setkávání, obě mají publikum a děj. Divadlo ostatně vzešlo z náboženských obřadů.²

Divadlo reflektuje současný stav kultury svou všestranností a přizpůsobivostí. Celé poválečné období je v kontextu divadelního vývoje

definováno bojem s divadlem barokního typu, potažmo s divadlem "kukátkovým".³ Právě k takovému divadlu návrh přidává současnou poměrně variabilní scénu v tzv. blackboxu. Ten je jedním z nejlépe vyhovujících divadelních prostorů, co se týče současných požadavků divadelníků⁴ – a jejich požadavkům, aktérům scénického umění, se celá budova pokouší vyjít vstříc.

Právě herci a další divadelní pracovníci jsou důvodem pro revizi stávající provozní části Slezského divadla – výměna toho, co je pro diváky neviditelné, neznamená výměnu toho, co je nedůležité. Celková velkorysost návrhu vychází z potřeb divadla a lidí v něm. Velkorysost je v tomto kontextu o to důležitější, že opavské Loutkové divadlo je v plné míře kulturní institucí až s edukačním přesahem – v předloženém návrhu je dostatek prostoru jak pro děti,

případně amatérské soubory napříč generacemi, tak pro profesionální divadlo.

Obdobný přesah se vyskytuje i mimo útroby navrhovaného komplexu. Stejně jako je pro současné divadlo nejlepší forma blackboxu, měly by být svým způsobem blackboxem i veřejné prostory kolem nové budovy. Proměnlivý plácek, měnící se podle denní doby, podle typu, představení, respektive jeho přítomnosti či nepřítomnosti. Vytvořený prostor může být místem pro děti, které jdou se školou do divadla na představení, nebo pro děti, které čekají na začátek své oblíbené mimoškolní aktivity, ať už jde o loutky, činohru nebo balet. Může to být prostor pro rodiče, kteří vysvětlují svým potomkům, co je čeká, nebo pro mladší páry, které nevědí, co je čeká. Je to také místo klidu, ale někdy také ruchu a akce. Navrhovaný sál se přizpůsobuje přáním lidí, kteří danou inscenaci zpracovávají. Nikdo není pánem veřejného

prostoru, ale přesto jsou si tyto prostory podobné.

Navrhované divadlo svým výrazem vnáší dynamiku do poměrně uniformní řadové zástavby centra s několika dominantami. Samo o sobě je i není dominantou. Nečekaně se také obrací zády k ulici. Místo střech, které často z pohledu chodce nejsou vidět, na sebe upozorňuje pultem. Fasáda divadla je založena v pravidelném rastru a přímá do ulice – ale pravidelná ve své podstatě není. Nechává vás nahlédnout do útrob divadla, ale zároveň se snaží nasměrovat pohled k jeho vchodu. Stejně jako je důležitý děj uvnitř, je důležité i děj v okolí. Nesnaží se mít či nemít prioritní význam některých ze stran a proto je také něčím víc.

² BRAUN, Kazimierz. *Divadelní prostor*. Praha: Akademie múzických umění, 2001. ISBN 80-85883-73-2.

³ *Ibidem*.

⁴ BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; BARTEKOVÁ, Ester; KRIŽKOVÁ, Marie a SOLMOŠIOVÁ, Sára. AUDIT MAŠINÉRIE. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024. Dosud nepublikováno.

Souhrnná průvodní a technická zpráva

Současný stav

Současná budova Slezského divadla se skládá ze tří částí: původního divadla datovaného do roku 1804, přístavby z 50. let 20. století, kterou lze považovat za představitele socialistického realismu, a další přístavby z počátku 90. let 20. století nesoucí postmoderní tendence.

Původní části Slezského divadla pochází rovněž z 90. let 20. století a jsou replikou podoby po rekonstrukci z roku 1883.⁵ Divadlo bylo součástí většího „špalíčku“, v současnosti stojí samostatně a na jeho západní straně se nachází kdysi zastavěná plocha, dnes veřejné prostranství.⁶

Budova Slezského divadla je památkově chráněna a nachází se v památkové zóně,⁷ která je rovněž územím s popsáním archeologickým průzkumem.⁸

Kdysi zastavěnou plochou bylo i současné parkoviště za hotelem Koruna, které je rovněž součástí řešeného území a návrhu. V současné době je v soukromých rukou bez zřejmého záměru výstavby.

Podklady

Bakalářská práce vychází z podkladů poskytnutých odborem městského architekta města Opavy, Slezským divadlem Opava a z informací dostupných z veřejných zdrojů.

Dokumentace současného stavu Slezského divadla byla divadlem poskytnuta v neúplné verzi a lze předpokládat, že do jisté míry i neaktuální podobě. Návrh napojení na stávající budovu lze tak považovat za přibližný.

Analýzy, na nichž je tento projekt založen, byly vypracovány společně s E. Bartekovou, O. Bradávkou, M. Křížkovou, P. Mojžíšovou a S. Solmošiovou.⁹

Navazuje na předchozí práce na téma divadelní typologie a aktuální stav divadelní architektury v Moravskoslezském kraji na Ústavu experimentálního tvorby pod vedením Ing. arch. Nicol Gale a MgA. Svatopluka Sládečka, např. na publikaci Audit mašinerie,¹⁰ kterou v zimním semestru akademického roku 2023/2024 vypracoval kolektiv E. Barteková, O. Bradávka, M. Křížková a S. Solmošiová. Publikace se zabývá stavem divadla v česko-polském pohraničí v Moravskoslezském kraji a hledáním ideálního prostoru pro něj.

Uvedená publikace i tato bakalářská práce navíc čerpá z výzkumného projektu Pasportizace divadel a hracích prostor TAČR – PASPO.

Jako hlavní podklad pro dimenzování divadla byla použita kniha Divadlo: Prostor a akce od doc. Ing. arch. Zbyška Stýbla a prof. akad. Arch. Vladimíra Soukenky.¹¹ Vychází také z britské publikace Theatre Buildings: A Design Guide,¹² resp. z jeho

aktualizované verze Theatre Buildings: A Design Guide – New Edition.¹³

Další základní podklady jsou shrnuty ve zmíněných analýzách.¹⁴

Cíle návrhu

Cílem návrhu bylo vytvořit nejen ideální prostor pro herce a ostatní divadelní personál, ale i pro diváky a širok kolemjdoucí. Zároveň jasně vymezit prostor v centru města hmotou, která obsahuje program, jenž nejlépe odpovídá návaznostem nevyhnutelným pro činnost divadla a zároveň je značně variabilní. Cílem bylo také vytvořit místo, kde by se soustředila amatérská divadelní činnost, ať už by to bylo Loutkové divadlo Střediska volného času nebo jiné instituce. Důležité bylo také poskytnout prostor pro případné alternativnější či komornější inscenace Slezského divadla.

Výsledkem prací je budova se sálem pro 155 diváků, která dotváří uliční čáru významné opavské ulice . Budova nevyčnívá z okolní zástavby, ale přesto působí dominantně, vytváří prostor směrem ke katedrále, který svou hmotou chrání před ruchem městské třídy.

Navrhované změny stávajících objektů

Návrh počítá s odstraněním nepůvodních přístaveb Slezského divadla, úpravou komunikací v okolí budovy (včetně hlavní komunikace procházející Horním náměstím), zrušením soukromého parkoviště za hotelem Koruna (včetně změny charakteru nedávno rekonstruované části hotelu Koruna využívané jako komerční prostory k pronájmu) a mírnou reorganizací dopravy.

Stávající zázemí Slezského divadla je navrženo k odstranění, protože již kapacitně nevyhovuje¹⁵, návrh umožní dosažení požadované provozní kontinuity .

Urbanistický koncept

Hlavním rysem urbanistického řešení je vytvoření uliční čáry lemující sever řešeného území, obnova nároží, resp. nároží v západní části a v neposlední řadě vytvoření malého prostranství kolem konkatedrály sloužící, jak jí, tak navrhovanému divadlu.

Tím dojde ke sjednocení charakteru severní strany ulice – zmizí prostor za divadlem, který je v současnosti nedefinovaným a nesrozumitelným appendixem, ulice bude z pohledu od Horního náměstí jasně směřovat k náměstí Republiky (a opačně samozřejmě opačně). V širším kontextu

⁵ Historie Slezského divadla. Online. In: Slezské divadlo v Opavě. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo/divadle/historie-slezskeho-divadla/>. [cit. 2024-04-30].

⁶ BRADÁVKA, Ondřej. *Soutisk stabilního katastru z roku 1836 a současné katastrální mapy*. In: BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; BARTEKOVÁ, Ester; KRÍŽKOVÁ, Marie a SOLMOŠIOVÁ, Sára. *Audit mašinerie*. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024. Dosud nepublikováno.

⁷ Slezské divadlo. Online. In: NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. *Památkový katalog*. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/slezske-divadlo-12701214>. [cit. 2024-04-30].

⁸ *Středověké a novověké jádro města a předměstí – Území s archeologickými nálezy*. Online. In: NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. *Informační systém o archeologických datech*. Dostupné z: <https://isadtest.npu.cz/stredoveke-a-novoveke-jadro-mesta-a-predmesti-15417>. [cit. 2024-04-28].

⁹ BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; KRÍŽKOVÁ, Marie; MOJŽÍŠOVÁ, Petra; SOLMOŠIOVÁ, Sára a ŠEBORA, Viliam. *Loutkové divadlo v centru Opavy: Společná analytická část bakalářské práce*. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024.

¹⁰ BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; KRÍŽKOVÁ, Marie a SOLMOŠIOVÁ, Sára. *Audit mašinerie*. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024. Dosud nepublikováno.

¹¹ STÝBL, Zbyšek a SOUKENKA, Vladimír. *Divadlo: prostor & akce*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2022. [ISBN 978-80-01-06926-4](https://doi.org/10.1007/978-80-01-06926-4).

¹² STRONG, Judith (ed.). *Theatre Buildings – A Design Guide*. Londýn: Association of British Theatre Technicians, 2010. [ISBN 978-100332729-5](https://doi.org/10.1007/978-1-00332729-5).

¹³ SHEWRING, Margaret (ed.). *Theatre Buildings: A Design Guide*. 2. dopl. vyd. Londýn: Routledge, 2024. [ISBN 978-100332729-5](https://doi.org/10.1007/978-1-00332729-5).

¹⁴ SOLMOŠIOVÁ, Sára a ŠEBORA, Viliam. *Normy a podklady pro účely navrhování divadel*. In: BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; KRÍŽKOVÁ, Marie; MOJŽÍŠOVÁ, Petra; SOLMOŠIOVÁ, Sára a ŠEBORA, Viliam. *Loutkové divadlo*

v centru Opavy: Společná analytická část bakalářské práce. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024.

¹⁵ ČECHÁK, Radovan. *Rozhovor s vedoucím uměleckotechnického provozu a vedoucím osvětlovačů a zvukařů Slezského divadla Opava*. 20/02/2024. Opava.

bude význam Horního a Dolního náměstí ještě více umocněn. Dosažení tohoto efektu by nebylo slučitelné s orientací vstupu do divadla do ulice vzhledem k charakteru ulice a přítomnosti rušné zastávky veřejné dopravy.¹⁶

Vstup do nového divadla je tak orientován směrem ke konkatedrále a sdílí s ní malý prostor. To by spolu s Rybím trhem a prostorem navrženým v rámci projektu, který řeší oblast dnešní Slezanky a přilehlého bloku,¹⁷ vytvořilo síť náměstí u většího Horního náměstí. Strukturálně by se tak tato část historického centra podobala svému historickému stavu¹⁸ a zároveň by do značné míry naplňovala Sitteho představu o přilehlých útulných prostorách.¹⁹ Sitteho zásadám odpovídá i uzavření průhledů z popisovaného prostoru, resp. jejich omezená šířka – díky odklonu navrhovaného nároží od stávající uliční čáry je uzavřen průhled z Rybího trhu do ulice U Jaktařské brány. Prostor však není zcela izolován od hlavní ulice; kromě zachování průchodnosti z Rybího trhu návrh počítá i s prostupností a transparentností samotné budovy – toho je dosaženo oboustranným prosklením foyeru a přítomností průchodu vedle něj. Chodci, kteří se ocitnou na daném místě, tak mají k dispozici pět různých alternativních východů. Průchod také zpřístupňuje divadlo z hlavní ulice, které se jinak staví zády.

Kvalita vytvořeného prostředí však bude záviset na provozu na náměstí - proudila by do něj nejrušnější komunikace historického centra města s intenzitou automobilové dopravy blížící se k 3000 vozidlům za 24 hodin,²⁰ což by se ještě zvýraznilo, pokud by se realizovaly plány na podzemní parkování navržené v projektu řešícím blok Slezanky,²¹ s kterými městský architekt do budoucna počítá.²² Je proto vhodné přehodnotit dopravní uspořádání v historickém centru, a to jak v souvislosti s divadlem, tak i v souvislosti s

pravděpodobnější realizací rozsáhlého podzemního parkování.

Samotný návrh počítá s odstraněním 38 parkovacích míst²³ a jejich nahrazením nejméně 42 místy v přízemí nového rohového domu. 12 ze zrušených parkovacích míst je vyhrazeno pro zaměstnance Slezského divadla²⁴ a s navýšením tohoto počtu se nepočítá, s ohledem na zachování počtu zaměstnanců divadla.

Výše uvedené kapacity lze dosáhnout i spolu s přítomností téměř 200 m² funkčního parteru se zakladačovým parkovacím systémem nebo případně vícepodlažním parkovištěm s využitím výtahu. Protože čtyři parkovací místa by pro nově postavený městský dům nestačila, počítá se s přesunutím míst pro divadlo do výše zmíněných garáží za Slezankou.

Koncept

Hmota navrhované budovy vychází ze zadní části původní budovy Slezského divadla. Výsledný blok byl zalomen v reakci na výše zmíněnou uliční čáru. Tento lomový bod se stal referenčním bodem pro veřejný prostor, který dělí hmotu na dvě části.

Obě části jsou zpočátku třípodlažní a poté pomocí pultové střechy gradují – jedna část z jihu na sever a druhá ze severu na jih. Tato gradace je skokově zvýrazněna přidáním dalšího podlaží a pokračováním v kadenci pultů. V důsledku toho budova divadla ustupuje z pohledu člověka, který se nachází na hlavní ulici před původním Slezským divadlem, a zvýrazňuje tak historickou budovu. Pohled od západu naopak nechává výškovou gradaci plynout dvěma směry: směrem ke Hlásce a ke konkatedrále.

Hmota gradující směrem ke konkatedrále je výraznější tím, že vystupuje z podstavce, zatímco hmota přiléhající k historickému divadlu lícuje se zbytkem fasády.

Program

Návrh je rozdělen do dvou částí: nová scéna se zázemím a zázemí Slezského divadla.

V části věnované Loutkovému divadlu obsahuje vstupní podlaží pouze prostory pro veřejnost a samotný divadelní prostor – sál s výchozí kapacitou 155 osob, třemi vedlejším jevišti, provazištěm a propadlištěm. O patro výš nad zadním a bočními jevišti a foyerem se pak nachází zázemí divadla: šatny pro herce s přilehlou maskérnou, místnost pro herce čekající na výstup a zkušebna, která slouží především pro potřeby Střediska volného času. Podobná situace je o patro výš, jen čekárna byla nahrazena dílnou a přibyly další dvě místnosti: dílna a velká zkušebna využitelná jako studiová scéna. Jedna z dílen, zkušebna a sál jsou propojeny zvedací plošinou s podzemními skladovacími prostory. Provozně je možné oddělit sál a jeho šatny a zkušebny, což dokáže zajistit oddělení profesionálního a amatérského divadla, respektive aktivit pro děti a mládež. V případě potřeby lze šatny rozdělit na dvě, přitom pouze z jedné z nich je přímý přístup do sprchy a koupelny. V suterénu se nachází sociální zařízení pro veřejnost, zázemí pro bar ve foyer a předmontážní hala ve výšce bočního jeviště. Kromě technického zázemí a čekárny je celá tato část navrhovaného divadla řešena jako bezbariérová.

Západní část budovy nahrazuje asanovanou přístavbu z 50. let a je určena výhradně pro profesionální divadelní soubory Slezského divadla. Na úrovni sálu se nacházejí šatny hlavních herců, maskérna a také denní místnost. V návaznosti na zadní jeviště historického divadla se nachází předmontážní hala s výtahem a vykládkou. Výtah je orientován tak, aby zajišťoval přímé spojení mezi skladem a divadelním prostorem. Je dimenzován podle docenta Stýbla a profesora Soukenky, tj. "poskytuje prostorovou rezervu pro manipulaci s nákladem

o rozměrech 6,0 x 2,0 x 2,5 m."²⁵ V nižším a vyšším patře se nacházejí šatny pro orchestr, respektive sbor. Ve spodním patře je spojnice k orchestrářišti a také prostor pro předprodej a půjčovnu kostýmů na stejné úrovni jako přilehlé foyer. Níže se nacházejí sklady, dílny a prádelna. U šaten sboru je také dílna a prostory pro individuální korepetici. O patro výše se nachází správa Slezského divadla, vlásenkárna a krejčovna. A pak výš už je tu jen zkušebna orchestru a univerzální zkušebna. Všechny zkušebny a dílny jsou přístupné nákladním výtahem.

Tyto dvě provozní jednotky jsou vzájemně propojeny v podzemí, ale také ve dvou nadzemních podlažích nad průchodem. Propojení funguje tak, že zkušebny v provozní sekci nové scény jsou snadno přístupné ze zázemí Slezského divadla.

Dílny, šatny a kanceláře jsou dimenzovány podle současného personálního obsazení Slezského divadla v návaznosti na publikaci docenta Stýbla a profesora Soukenky²⁶ a nařízení vlády o podmínkách ochrany zdraví při práci.²⁷ S výrobou kulís se počítá externě, zdejší dílny jsou navrhnuty na menší práce, případně opravy a úpravy. Při navrhování dílen byly upřednostněny pracovní podmínky, konkrétně přístup přirozeného světla před bezprostředním spojením se skladem.

Výraz

Použité výrazové prostředky navazují na hmotovou koncepci: původní hrany deformovaného kvádrů zůstávají "oděny" do fasády z kovu a polykarbonátu, zatímco "narušené" části odhalují materiály jádra – betonu. Celý objekt je sjednocen rastrem, jehož pravidelnost je někdy narušena nepravidelnými elementy. Kovově polykarbonátový plášť většiny obvodu umožňuje modulovat mezi plnými, průsvitnými a průhlednými částmi fasády s minimálními odlišnostmi ve vizualitě. Zadní část

¹⁶ MACEJKA, Petr a POSTRZEDNIKOVÁ, Iva. *Plán udržitelné městské mobility Opava: Analytická část*. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/uzemni-planovani/mobilita-opava/novy-podadresar/pumm-analyza-verejne-projednani.pdf>. [cit. 2024-02-21].

¹⁷ SYNEK, Ondřej; KUJEMENSKÝ, Michal; PAVLIŠTA, David; VLAČH, Jan; ŽID, Jiří et al. *Vize za Slezanku*. Online. Re:architekti, 2017. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/media/tiskove-zpravy/slezanka/rearchitekti_vize_za_slezanku_brozura_web_1709201.pdf. [cit. 2024-03-16]

¹⁸ BRADÁVKA, Ondřej. *Soutisk stabilního katastru z roku 1836 a současné katastrální mapy*. In: BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; BARTEKOVÁ, Ester; KRÍŽKOVÁ, Marie a SOLMOŠIOVÁ, Sára. AUDIT MAŠINÉRIE. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024. Dosud nepublikováno.

¹⁹ SITTE, Camillo. *Stavba měst podle uměleckých zásad 2*. české vyd. Přeložil Vladimír BURIÁNEK. Brno: Ústav územního rozvoje, 2012. ISBN 978-80-87318-21-8.

²⁰ MACEJKA, Petr a POSTRZEDNIKOVÁ, Iva. *Plán udržitelné městské mobility Opava: Analytická část*. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/uzemni-planovani/mobilita-opava/novy-podadresar/pumm-analyza-verejne-projednani.pdf>. [cit. 2024-02-21].

²¹ SYNEK, Ondřej; KUJEMENSKÝ, Michal; PAVLIŠTA, David; VLAČH, Jan; ŽID, Jiří et al. *Vize za Slezanku*. Online. Re:architekti, 2017. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/media/tiskove-zpravy/slezanka/rearchitekti_vize_za_slezanku_brozura_web_1709201.pdf. [cit. 2024-03-16].

²² STANJURA, Petr. Rozhovor s městskými architektem. 20/02/2024. Opava.

²³ ŠEBORA, Viliam. *Doprava v kontextu Slezského divadla*. In: BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; KRÍŽKOVÁ, Marie; MOJŽIŠOVÁ, Petra; SOLMOŠIOVÁ, Sára a ŠEBORA, Viliam. *Loutkové divadlo v centru Opavy: Společná analytická část bakalářské práce*. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024.

²⁴ Ibidem.

²⁵ STÝBL, Zbyněk a SOUKENKA, Vladimír. *Divadlo, prostor & akce*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2022. ISBN 978-80-01-06926-4. str. 561

²⁶ Ibidem. str. 560 – 563, 572 – 575 a 584 – 589

²⁷ ČESKÁ REPUBLIKA. *Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.: Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci*. In: zakonyprolidi.cz. 2007. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-03-15]. Aktuální znění (verze 16.) podle 330/2023 Sb. a 452/2023 Sb.

divadla, obrácená do ulice, je místy odhalená, místy ne, místy trochu – nezakrývá vše, ale ani vše neukazuje. Pohled nasměruje člověka na chodníku naproti k tomu, co je důležité (foyer a průchod), ale zároveň mu umožní objevit zbytek fasády a nahlédnout do zákulisí, ale zároveň nechat něco na fantazii.

Výrostek se zkušebnami v části přiléhající ke Slezskému divadlu zůstává v původním oděvu, zatímco významnější výrostek, v němž se nachází velká zkušebna/studio, dostává nový šat: upozorňuje tak na sebe i na nový sál, na němž stojí, nejen hmotou, ale i materiálovou diferenciací.

Technický popis

Nosné konstrukce

Všechny nosné konstrukce jsou navrženy jako monolitické železobetonové.

V případě sálu se jedná o jednoduchý jednopodlažní železobetonový skelet se stěnami. Nad ním se nachází obdobná konstrukce zkušebny. Protože je třeba zohlednit provozní zatížení stejně jako navazující nosné konstrukce, je spodní hala předimenzována na nejmenší poměr rozpětí a tloušťky prvků.²⁸

V případě zbytku budovy se jedná o sloupovou konstrukci s občasnými plochými prvky.

Vodorovné konstrukce jsou monolitické železobetonové desky. Většinou se jedná o desky jednosměrně pnuté, tam, kde to dispozice a umístění svislých nosných konstrukcí umožňuje, jde o desky pnuté v obou směrech. U větších rozpětí se objevují také žebrové desky.

Základová konstrukce je navržena jako tzv. "bílá vana", pod níž jsou v místě vertikálních nosných konstrukcí rozmístěné piloty.

Opláštění

Většina obvodu budovy je opláštěna kombinací pozinkovaného vlnitého plechu a vlnitých polykarbonátových desek v rastru z válcovaných ocelových nosníků profilu U. Takový fasádní systém je buď přes tepelnou izolaci kotvený do zděné stěny bez další nosné funkce nebo do monolitické železobetonové stěny, nebo v případě fasády za sálem jsou kotveny společně s tepelně izolačním sendvičem do svislých ocelových nosníků nebo stropní desky.

Svislé fasády s pohledovým betonem jsou navrženy jako sendvič s tepelnou izolací uprostřed a nosným prvkem v interiéru.

Šikmé betonové desky jsou podepřeny železobetonovými žebry a uvnitř jsou tepelně izolovány.

Transparentní jednovrstvý lehký obvodový plášť (směrem do nádvoří) je navržen jako systémový a samonosný.

Schodiště

Schodiště v objektu jsou řešena jako monolitické železobetonové. Všechna schodiště jsou chráněnými požárními cestami.

Střecha

Střecha budovy je navržena jako pultová s úhlem sedm stupňů k rovině, na většině plochy směřující od severu k jihu. Vzhledem k rozpětí, jaké střecha dosahuje, je její nosná konstrukce ocelová. Izolace je navržena z minerální vlny mezi a pod I-nosníky. Na nich je trapézový plech sloužící jako roznášecí vrstva a ztracené bednění pro betonovou vrstvu.

Na vyšších střechách je intenzivní zelená vrstva. Ta nebyla navržena na nižších, rozsáhlejších střechách z důvodu jejich členitosti. Vzhledem k nízkému sklonu střechy je nejvhodnějším

řešením hladká plechová krytina²⁹ – tedy falcovaný plech.

Přístup na spodní střechu je zajištěn z interiéru, z ní je následně přístup po žebříku na střechy vyšší.

Napojení na energii

Budova bude napojena na elektrickou energii přípojkou z vysokonapětového zemního kabelového vedení vedoucího mezi budovou konkatedrály a divadla³⁰. V současné době je v přístavbě z 90. let, která slouží jako kavárna, umístěna distribuční transformační stanice.³¹ V případě realizace by musel být přemístěn – navrhovaným místem je nárožní budova, s níž návrh počítá. Transformační stanice by však mohla být umístěna i v samotné navrhované budově divadla. Dálkový optický kabel, jehož trasa je návrhem dotčena,³² by musel být rovněž přeložen. Přitom by bylo zajištěno i napojení na něj.

Stavba bude napojena na kanalizační stoku ve stejném místě jako odstraňovaná stavba, tj. směrem od konkatedrály.³³ Napojení na vodovod je možné ze západní i severní strany budovy.³⁴ Vzhledem k nepřesnosti veřejně dostupných podkladů je obtížné vyloučit, že by navrhovaná zástavba nezasahovala do kanalizačního řádu na severu nebo do vodovodu na západě stavby.³⁵

Navrhovaná budova divadla nebude napojena na plynovod a pravděpodobně do něj nebude zasahovat.³⁶

Technické vybavení stavby

Budova bude vybavena vzduchotechnikou, která bude zajišťovat chlazení, vytápění (pomocí tepelného čerpadla) i výměnu vzduchu. To zajišťuje centrální systém nepřetržitého řízení větrání pomocí čidel kvality vzduchu (Demand Controlled Ventilation – DCV).

Tepelná čerpadla zajišťují také ohřev vody.

Pro technické vybavení jsou v suterénu vyhrazeny velkorysé prostory, které lze v případě potřeby rozšířit na úkor skladovacích prostor. Jejich součástí je také záložní zdroj energie pro osvětlení případně nucené větrání chráněných únikových cest. V suterénu se nachází také požární nádrž o objemu cca 402 m³.

Budova má jeden nákladní a jeden osobní výtah, jednu nízkou a jednu vysokou nákladní plošinu. Pro všechny je vyčleněn dostatečný prostor; v případě nákladního výtahu se počítá s výrazným prohloubením základové konstrukce, v případě vysoké plošiny a osobního výtahu se počítá pouze s mírným prohloubením. Vysokozdvížná plošina vyžaduje, aby hydraulická jednotka byla umístěna v nejnižším podlaží ve vzdálenosti maximálně 4 metry od její zdvihací konstrukce, tj. od středu její nejdelší strany.³⁷ S tím se počítá v rámci skladových prostor v 3PP, v případě nutnosti lze dodatečně stavebně zřídit separátní strojovnu pro plošinu.

Pro technologii sálu a zkušebny/studia jsou navrženy lávky – ochozy. V prostoru sálu se nachází zasouvací elevace, jejíž součástí je i místo zvukaře, které lze dodatečnou úpravou konstrukce elevace zvětšit. Při zasunuté výšce je prostor považován za plně variabilní. V tomto režimu funguje i hlavní zkušebna/studio v případě představení. Pro další technické vybavení sálu, např. audiotechniku, je vyhrazen prostor pod sálem, přístupný z propadliště. Ve zkušebně/studiu bude tato technologie v menší míře umístěna pod schodištěm umožňujícím přístup na ochoz samotné zkušebny a provaziště sálu.

Požárně bezpečnostní řešení

Divadelní sál má dva požární úniky. Obě provozní části obsahují dvě schodiště – chráněné únikové cesty.

^[2] LORENZ, Karel. *Navrhování nosných konstrukcí*. Praha: Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, 2015. ISBN 978-80-87438-65-7.

^[3] LORENZ, Karel. *Navrhování nosných konstrukcí*. Praha: Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, 2015. ISBN 978-80-87438-65-7.

^[4] FUSKOVÁ, Vladimíra a ŠKVAIN, Václav. *Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: B.4 Výkres technické infrastruktury-energetiky a elektronických komunikací*. Online. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/uzemi-planovani/uzemi-planovani/platny-uzemi-plan-opavy/b-4-energetika_legenda-uz-po-zm2.pdf. [cit. 2024-04-30].

^[5] FUSKOVÁ, Vladimíra a ŠKVAIN, Václav. *Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: Legenda výkresu*

technické infrastruktury-energetiky a elektronických komunikací. Online. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/uzemi-planovani/uzemi-planovani/platny-uzemi-plan-opavy/b-4-energetika_legenda-uz-po-zm2.pdf. [cit. 2024-04-30].

^[6] Ibidem.

^[7] Ibidem.

^[8] FUSKOVÁ, Vladimíra; KRAUSOVÁ, Martina a ŠKVAIN, Václav. *Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: B.3 Výkres technické infrastruktury-vodní hospodářství*. Online. 1:5000. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/uzemi-planovani/uzemi-planovani/platny-uzemi-plan-opavy/b-3-vodni-hospodarstvi-uz-po-zm2.pdf. [cit. 2024-04-30].

^[9] FUSKOVÁ, Vladimíra; KRAUSOVÁ, Martina a ŠKVAIN, Václav. *Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: Legenda výkresu technické infrastruktury-vodní hospodářství*. Online. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/uzemi-planovani/uzemi-planovani/platny-uzemi-plan-opavy/b-3-vodni-hospodarstvi_legenda-uz-po-zm2.pdf. [cit. 2024-04-30].

^[10] Ibidem.

^[11] Ibidem.

^[12] FUSKOVÁ, Vladimíra a ŠKVAIN, Václav. *Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: B.4 Výkres technické infrastruktury-energetiky a elektronických komunikací*. Online. 1:5000. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/uzemi-planovani/uzemi-

^[13] planovani/platny-uzemi-plan-opavy/b-4-energetika-uz-po-zm2.pdf. [cit. 2024-04-30].

^[14] FUSKOVÁ, Vladimíra a ŠKVAIN, Václav. *Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: Legenda výkresu technické infrastruktury-energetiky a elektronických komunikací*. Online. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/uzemi-planovani/uzemi-planovani/platny-uzemi-plan-opavy/b-4-energetika_legenda-uz-po-zm2.pdf. [cit. 2024-04-30].

^[15] UP DINAMIC. *Goodslift: DL4 SPB Transport of goods with only one person on board*. Online. 2014. Dostupné z: https://updynamic.com/wp-content/uploads/2023/10/ENG-dl4-spb-operatore-a-bordo.pdf. [cit. 2024-04-30].

Vzhledem k dvouplášťovému charakteru fasády by její izolace měla být z nehořlavého materiálu.³⁸

Trvalá udržitelnost stavby

Udržitelný rozvoj se běžně dělí na tři pilíře: sociální, ekonomický a environmentální.³⁹

Enviromentální

Vzhledem k charakteru budovy byl jako stavební materiál zvolen železobeton – materiál, který je z velké části zodpovědný za vysokou emisní náročnost stavebnictví. Tuto intenzitu lze do určité míry snížit v závislosti na použitých příměsích nebo přítomnosti recyklovaného materiálu.⁴⁰ Konstrukce krovu je navržena jako dřevěná, takže alespoň v případě střešní krytiny je použit udržitelný materiál.

Všechny obvodové konstrukce navrhované budovy jsou dimenzovány tak, aby mohly být realizovány s nízkou hodnotou součinitele prostupu tepla, alespoň v doporučených hodnotách. Pro vytápění by mohla být použita vzduchotechnika v kombinaci s tepelným čerpadlem, které by zajistily energetickou účinnost v souladu s celoevropskými záměry dekarbonizace systémů vytápění budov⁴¹ a společně s průběžným systémem spojitého řízení ventilace čidly kvality vzduchu by měly přinést významné úspory energie.⁴²

V případě, že nenosné fasády nebudou v budoucnu splňovat tepelné požadavky, lze je demontovat a modernizovat je.

Projekt ztělesňuje princip zahušťování městské zástavby, který je považován za prospěšný pro ochranu zdrojů a přírody.⁴³ Budova se nachází v centru relativně kompaktního města, které jeho

obyvatelé a obyvatelky rádi navštěvují a které většinou navštěvují udržitelným způsobem⁴⁴ - má tedy vysoký potenciál nezvyšovat využívání individuální automobilové dopravy za účelem jeho návštěvy. Tento předpoklad podporuje i skutečnost, že Opavané považují místní kulturu a kulturní akce za velmi dobře dopravně dostupné. Velká část obyvatel považuje Opavu také za významné regionální kulturní centrum.⁴⁵ Z hlediska regionální dojížd'ky do divadla by se situace mírně zhoršila - loutkové divadlo by ztratilo svou polohu v bezprostřední blízkosti vlakového nádraží, ale nestalo by se výrazně nedostupným regionální veřejnou dopravou.⁴⁶ Co se týče dopravy divadla samotného, přítomnost významných skladovacích prostor v samotné navrhované budově sníží uhlíkovou stopu Slezského divadla, protože se sníží potřeba cestovat do externích skladů.

Za negativum lze považovat zastavění malého kousku zeleně v historickém centru města. V širším kontextu se však jedná o pouhé čtyři stromy a necelých 400 metrů čtverečních trávníku v bezprostřední blízkosti zeleného pásu obklopujícího jižní polovinu historického centra. Případné nepříznivé účinky na mikroklima místa způsobené odstraněním výše uvedené zeleně by mohly být potenciálně zmírněny provedením intenzivní zelené střechy místo extensivní, která je v tomto ohledu efektivnější,⁴⁷ nebo rozšířením zeleného pásu u konkatedrály na úkor městské dlažby. Kompaktní městské prostory, které návrh vytváří, však i bez přítomnosti rozsáhlé trvalé zeleně zabrání vzniku městského tepelného ostrova díky výrazné přítomnosti stínu.

^[1] Vzhledem k dvouplášťovému charakteru fasády by její izolace měla být z nehořlavého materiálu

^[2] Udržitelný rozvoj se běžně dělí na tři pilíře: sociální, ekonomický a environmentální

^[3] Všechny obvodové konstrukce navrhované budovy jsou dimenzovány tak, aby mohly být realizovány s nízkou hodnotou součinitele prostupu tepla, alespoň v doporučených hodnotách

^[4] Pro vytápění by mohla být použita vzduchotechnika v kombinaci s tepelným čerpadlem, které by zajistily energetickou účinnost v souladu s celoevropskými záměry dekarbonizace systémů vytápění budov

^[5] a společně s průběžným systémem spojitého řízení ventilace čidly kvality vzduchu by měly přinést významné úspory energie

^[6] V případě, že nenosné fasády nebudou v budoucnu splňovat tepelné požadavky, lze je demontovat a modernizovat je

Ekonomická

Z hlediska ekonomické udržitelnosti lze předpokládat, že provozní náklady Slezského divadla se sníží, pokud jde o provozní část budovy. Důvodem je výše zmíněná vyšší energetická účinnost navrhované budovy a také přítomnost skladů přímo v divadle, a tedy snížení nákladů na pohonné hmoty. Tyto položky tvoří přibližně 2 % rozpočtu Slezského divadla.⁴⁸

V nové přístavbě by se v rámci prostor určených pro předprodej nacházel také veřejně přístupný sklad "fundusu", základního vybavení divadelního souboru⁴⁹ (nebo také "sklad mrtvých kostýmů"),⁵⁰ určený pro půjčování kostýmů. V současné době tuto službu Slezské divadlo poskytuje, ale je umístěna v externím skladu na Kolofíkově nábřeží na předměstí Kateřinky⁵¹, přibližně 1,2 km od Slezského divadla.⁵² Přestěhování do centra a zpřístupnění služby mimo současnou omezenou otevírací dobou⁵³ by mohlo vést k vyšší poptávce, a tím i k vyšším příjmům.

Provoz části nové budovy se samotným sálem však bude nákladnější než provoz současného Loutkového divadla, ale přináší výrazně vyšší potenciál příjmů z pronájmů. S přesunem některých inscenací Slezského divadla na novou scénu by její přítomnost mohla mít pozitivní dopad i na náklady Slezského divadla: jednak díky nižší spotřebě energie, ale také díky možnosti hrát scénicky jednodušší hry. Podle posledních dostupných informací navštěvuje Slezské divadlo během sezóny 54 650 diváků, což představuje 66% obsazenost sálu.⁵⁴ To znamená, že menší scéna by mohla některým inscenacím zajistit větší počet představení, a tím zvýšit příjmy.

Společenská

Nejdůležitějším aspektem udržitelnosti, pokud jde o kulturní instituce, je však aspekt společenský. Veřejné kulturní instituce jsou ze své podstaty investicí, jejíž zisk není peněžní, ale sociální. S ohledem na to má investice do nové budovy smysl v okamžiku, kdy se předpokládá, že bude dlouhodobě využívána.

Loutkové divadlo Střediska volného času je samo o sobě oblíbenou institucí, ale jeho program pro veřejnost se koná převážně o víkendu.⁵⁵ Co se týče SVČ, nová budova má kapacitu nejen pro divadelní soubory, které využívají stávající jeviště a zázemí loutkového divadla, ale také pro čtyři folklorní soubory a pět tanečních kroužků.⁵⁶ Tento potenciál spočívá nejen v možnosti pořádat představení v sále nebo ve studiu, ale také ve využití zkušeben, které mohou výrazně rozšířit kapacitu SVČ. Pro Slezské divadlo představuje nová budova příležitost zachovat, a dokonce rozšířit aktivity pro děti v podobě baletního studia Karolína.⁵⁷ Kromě výše zmíněných amatérských souborů lze díky rozšíření amatérského divadla v České republice⁵⁸ předpokládat, že zájem o nově vzniklé prostory, pořádání akcí v nich, a především zájem diváků a divaček o pořádané akce nebude malý.

V důsledku celkového vylidňování Moravskoslezského kraje⁵⁹ a koncentrace jeho obyvatel do měst⁶⁰ lze předpokládat pokles poptávky a tím i zhoršení realizovatelnosti kulturních akcí v menších sídlech (nejen) v okolí Opavy. To by mohlo vést k větší koncentraci kultury do větších měst a tím i ke zvýšení významu Opavy jako kulturního centra regionu, potažmo českého Slezska. Proto lze významnou

^[1] Program

^[2] Program

^[3] Kroužky 2023/2024

^[4] Kroužky 2023/2024

^[5] Kroužky 2023/2024

^[6] Kroužky 2023/2024

^[7] Kroužky 2023/2024

^[8] Kroužky 2023/2024

^[9] Kroužky 2023/2024

^[10] Kroužky 2023/2024

^[11] Kroužky 2023/2024

investici zdůvodnit tím, jakou roli hraje v udržení dostupnosti kulturních akcí v regionu. Takto důležitá a významná investice by mohla podtrhnout roli Opavy v kulturní přeshraniční spolupráci, zejména s nedalekou Ratiboří. Ve městě je totiž jediná divadelní instituce – loutkové divadlo.⁶¹

Investice do kultury se v kontextu města, jako je Opava, může z dlouhodobého hlediska vyplatit jako součást možné strategie zatraktivnění města pro mladé lidi. Dostupnost kultury je pro mladé lidi jednou z výhod bydlení ve městě⁶² a v kontextu probíhající bytové krize, zejména ve větších městech,⁶³ se Opava může profilovat jako možná alternativa s podobnou kvalitou života. Z hlediska demografické situace, kdy se počet obyvatel Opavy zvyšuje jen v důsledku migrace,⁶⁴ může být snaha o zatraktivnění města pro jeho další rozvoj klíčová.

Pro budovu by potenciálně mohla najít využití i Slezská univerzita v Opavě, ať už k rozšíření kapacity pro přednášky či vzdělávací akce, nebo k případnému rozšíření nabídky studijních programů o inscenační obory (již nyní nabízí obory jako Audiovizuální tvorba či Kulturní dramaturgie v divadelní praxi⁶⁵), nebo jen k rozšíření činnosti dramatického kroužku, který na univerzitě minimálně jedno období existoval.⁶⁶ Podobný potenciál je možné vyhodnotit i u třinácti středních škol v Opavě.⁶⁷

Ačkoli se podle nejaktuálnějších místních⁶⁸ a celostátních údajů divadla z pandemie nevzpamatovala⁶⁹, při optimistickém scénáři návratu k původnímu počtu a původnímu růstu by byla navrhovaná budova a její výše popsaná náplň realizovatelná a ve městě oblíbená. Pochybnosti o využitelnosti sálu vznikají v souvislosti s plánovaným multifunkčním sálem za dnešní Slezankou⁷⁰: záporná odpověď na otázku, zda město potřebuje čtyři kulturní sály v těsné blízkosti, by však popřela celou bakalářskou práci včetně jejího zadání. Domnívám se však, že

výčet možných využití sálu a jeho zázemí je úměrný rozsahu budovy.

Rozpočet

S ohledem na letošní cenové ukazatele ve stavebnictví⁷¹ se celkové náklady na stavbu dají předpokládat v rozmezí 632 649 000 – 750 000 000 Kč bez DPH. Rozpočet se může navýšit v důsledku neočekávaných komplikací při bouracích pracích nebo kvůli případným archeologickým nálezům, které mohou být na staveništi nalezeny.⁷²

⁶¹ BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; KRÍŽKOVÁ, Marie a SOLMŠIOVÁ, Sára. *Audit mašinérie*. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024. Dosud nepublikováno.

⁶² CARLSEN, Frederik a LEKNES, Stefan. *For whom are cities good places to live?* Online. Regional Studies, Roč. 12, č. 56. ISSN 2177-2190. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/00343404.2022.2046724>. [cit. 2024-04-30].

⁶³ KLUSÁČEK, Jan; GREINER, Milan; LESÁK, Vít a KOWALIKOVÁ, Ivana. *Bydlení jako problém: Zpráva o vyloučení z bydlení 2021*. Online. Za bydlení, 2021. Dostupné z: <https://socialnibydeni.org/wp-content/uploads/2021/08/Bydleni-jako-problem-2021.pdf>. [cit. 2024-04-30].

⁶⁴ DEHNER, Jan. *Demografický vývoj ve městech Moravskoslezského kraje v roce 2022*. Online. In: Český statistický úřad. Krajská správa ČSU v Ostravě. 2023. Dostupné z: <https://www.czso.cz/bsu/xt/demograficky-vyvoj-ve-mestech-moravskoslezskeho-kraje-v-roce-2022>. [cit. 2024-04-30].

⁶⁵ *Studijní programy a specializace na Slezské univerzitě*. Online. In: Slezská univerzita v Opavě. 2024. Dostupné z: <https://www.slu.cz/slu/cz/jobory>. [cit. 2024-04-30].

⁶⁶ PLASKURA, Jakub. *Dramkrou*. Online. In: Slezská univerzita v Opavě. Dostupné z: <https://www.slu.cz/slu/cz/dramkrou>. [cit. 2024-04-30].

⁶⁷ *Střední školy - Opava*. Online. In: ŠKOLY ONLINE. Středníškoly.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.stredniskoly.cz/seznam-skol/moravskoslezsky-kraj/opava/>. [cit. 2024-04-30].

⁶⁸ ŠTENCLOVÁ, Jarmila. *Slezské divadlo Opava: Výroční zpráva 2019*. Online. 2020. Slezské divadlo Opava. Dostupné také z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocn_zprava_sdo_2019-2.pdf. [cit. 2024-04-30].

ŠTENCLOVÁ, Jarmila. *Výroční zpráva 2022*. Online. Opava: Slezské divadlo Opava, 2023. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo/vyrocn-zpravy/>. [cit. 2024-04-28].

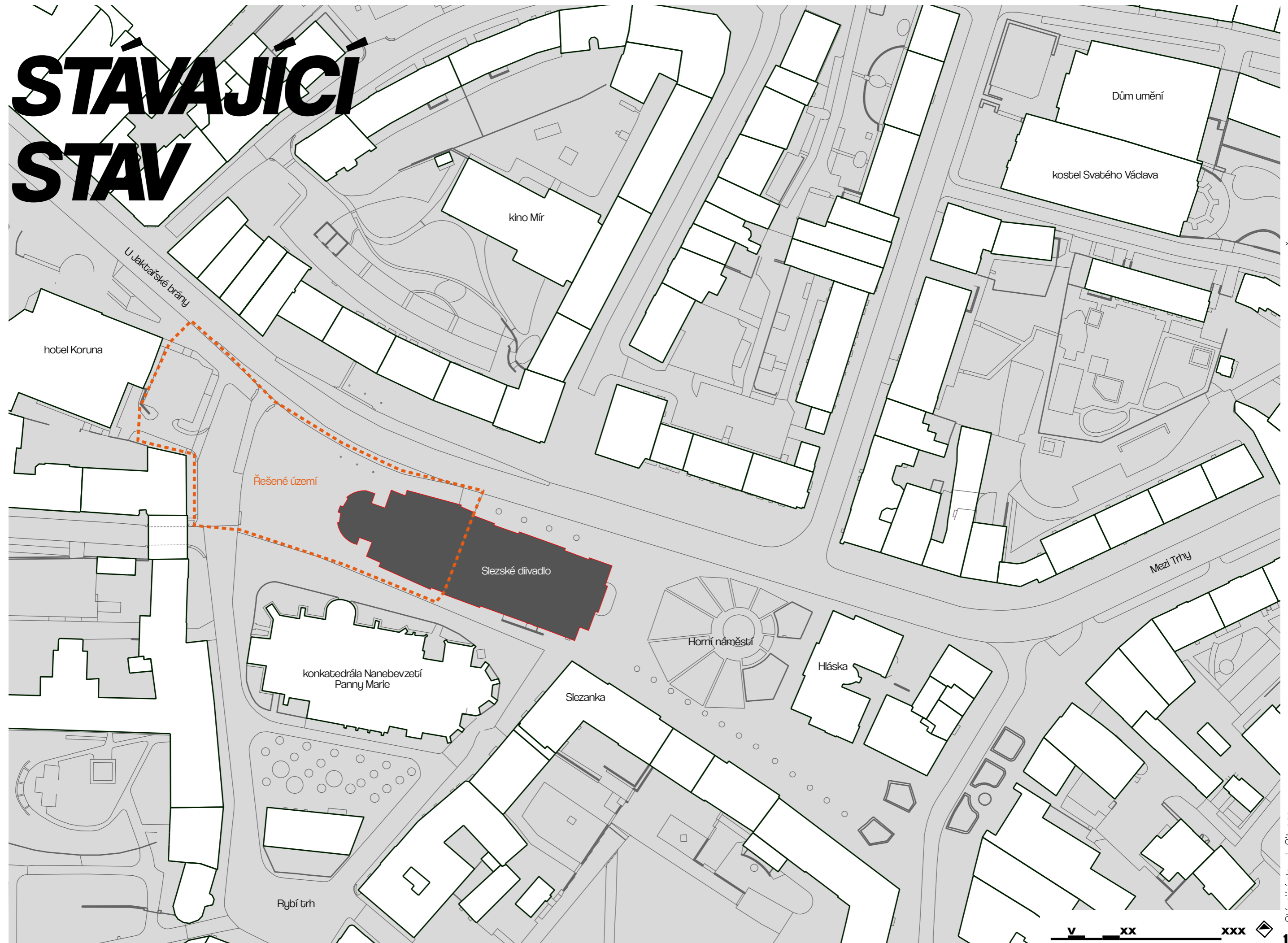
⁶⁹ SMETANOVÁ, Eva. *Divadla*. Online. In: DEDERA, Milan (ed.). *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2022: II. Umění*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NĪPOS) - Centrum informací a statistik kultury, 2023. ISBN ISBN 978-80-7068-391-0. Dostupné z: https://www.statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2023/12/ZSU2_2022_Umeni.pdf. [cit. 2024-04-30].

⁷⁰ MLČÁK, Martin. *Slezanka – aktuálně*. Online. In: MLČÁK, Martin. *Stavby v MS kraji*. 2022. Dostupné z: <https://www.msstavby.cz/slezanka-aktualne-31-05-2022/>. [cit. 2024-04-30].

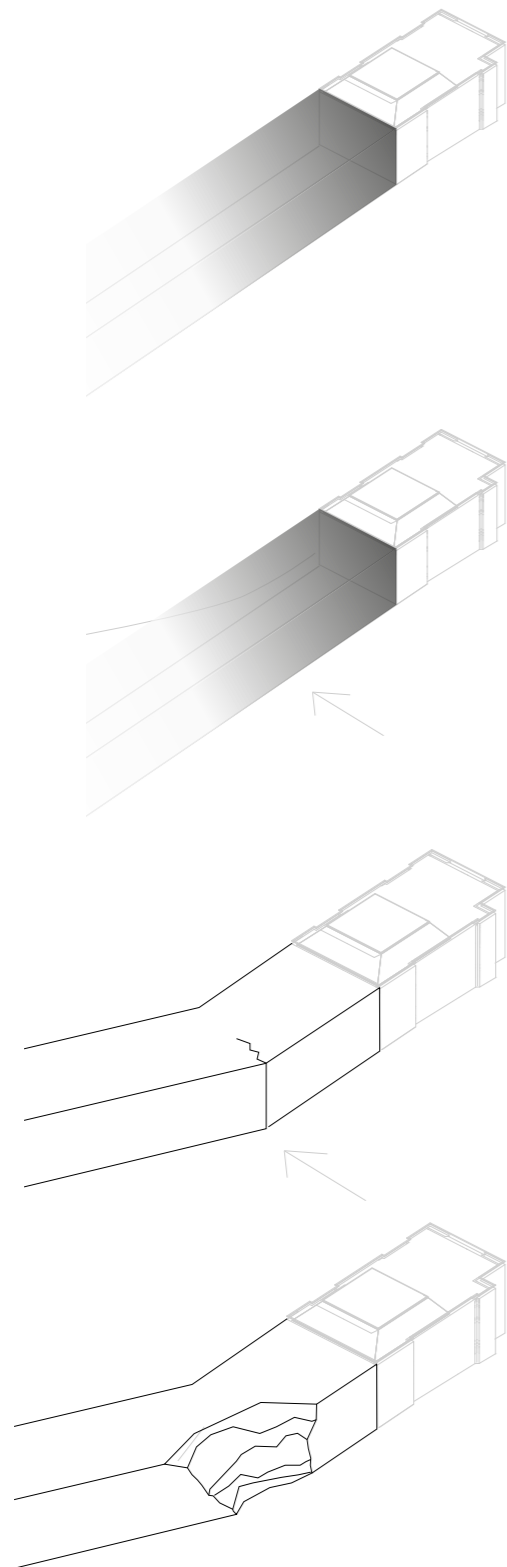
⁷¹ *Cenové ukazatele ve stavebnictví pro rok 2024*. Online. In: RTS. *Cenová soustava*. 2024. Dostupné z: https://www.cenovasoustava.cz/dok/ceny/ihu_2024.html. [cit. 2024-04-28].

⁷² *Středověké a novověké jádro města a předměstí - Území s archeologickými nálezky*. Online. In: NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Informační systém o archeologických datech. Dostupné z: <https://isadtest.npu.cz/stredoveke-a-novoveke-jadro-mesta-a-predmesti-15417>. [cit. 2024-04-28].

STÁVAJÍCÍ STAV

KONCEPT

Hmota navrhované budovy vychází ze zadní části původní budovy Slezského divadla.

Výsledný blok byl zalomen v reakci na výše zmíněnou uliční čáru.

Tento lomový bod se stal referenčním bodem pro veřejný prostor, který dělí hmotu na dvě části.

Tyto dvě části tvoří odlišné provozní jednotky: profesionální divadelní zařízení a převážně amatérské divadlo.

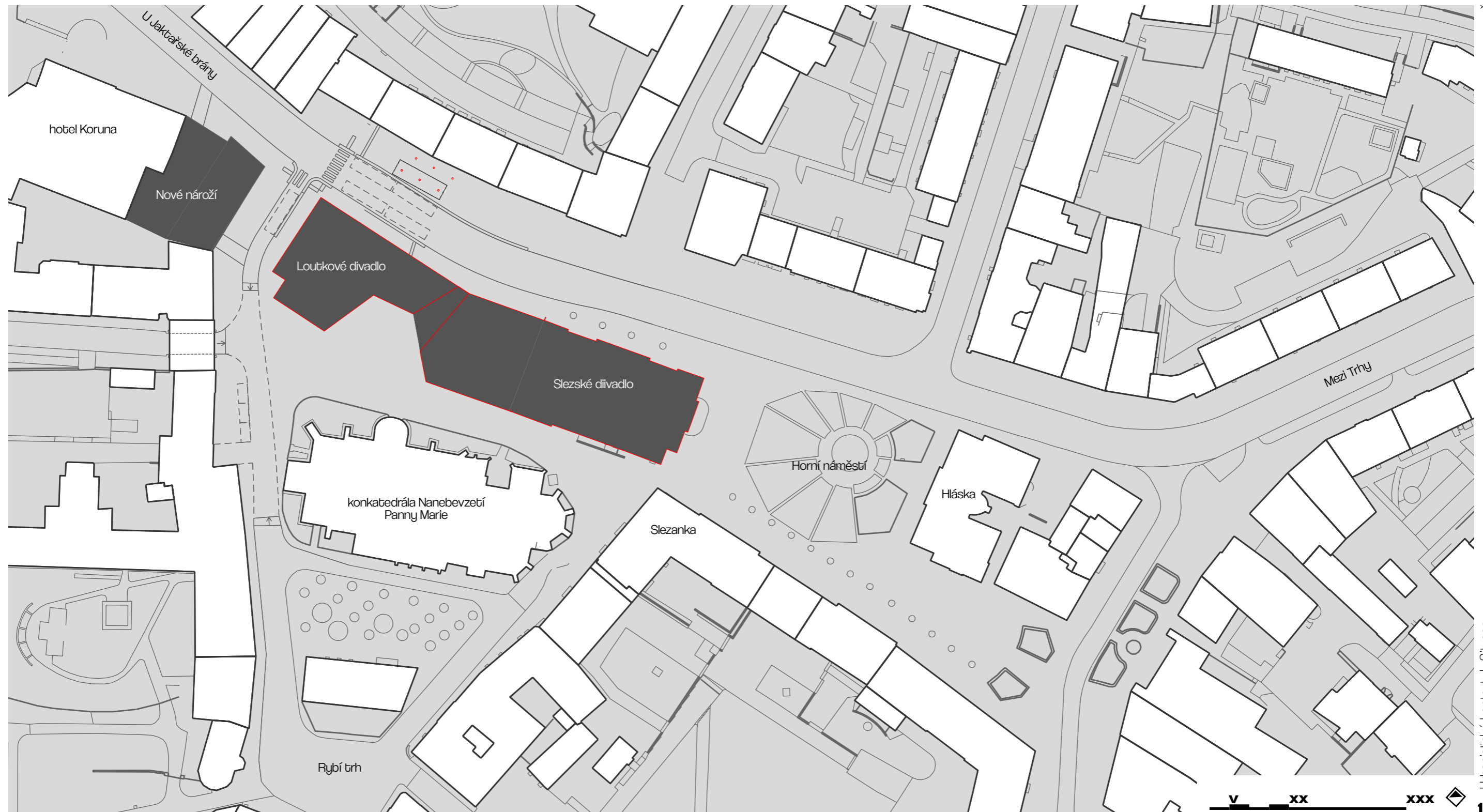
Cílem bylo navrhnout budovu tak, aby obě různé části byly co nejlépe oddělitelné a vzájemně se nerušily, ale zároveň měly rovnocenný přístup k nové scéně.

URBANISTICKÝ KONTEXT

Hlavním rysem urbanistického řešení je vytvoření uliční čáry lemující sever řešeného území a vytvoření malého prostranství kolem konkatedrály.

Vzniknou tak dva světy: ulice a intimní prostor u divadla a katedrály.

Návrh počítá s reorganizací dopravy v tomto novém prostoru a se sjednocením povrchu komunikací v historickém centru.

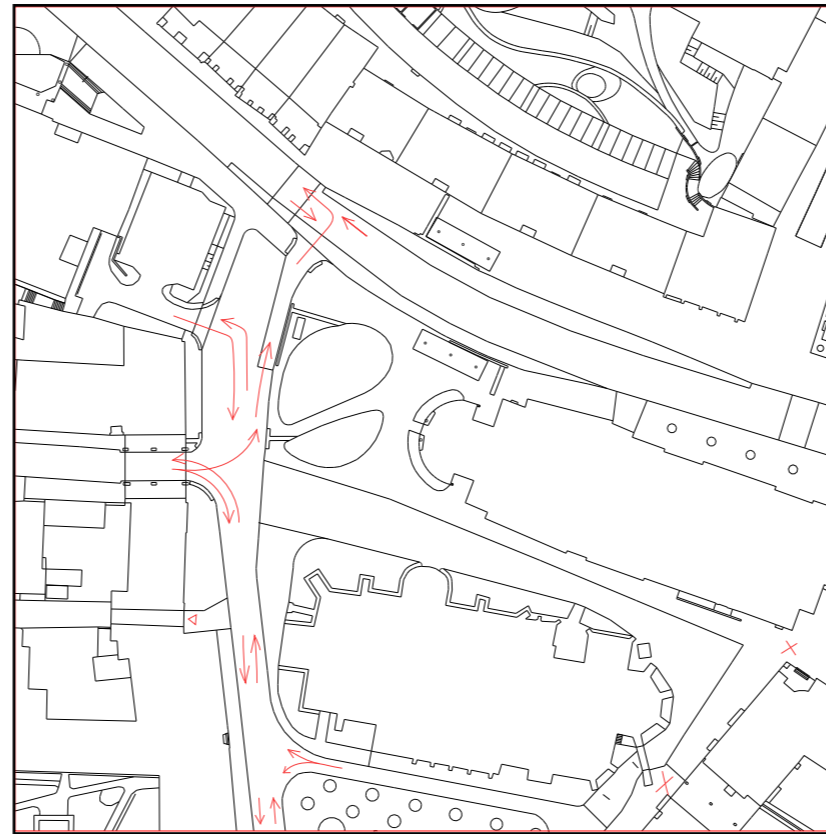
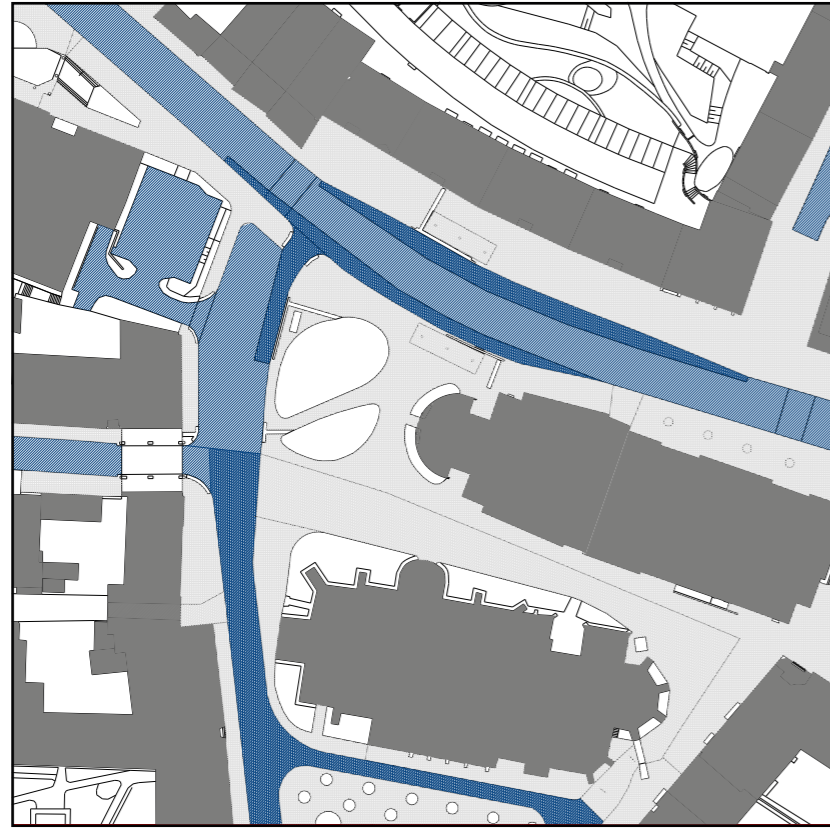

Povrchy

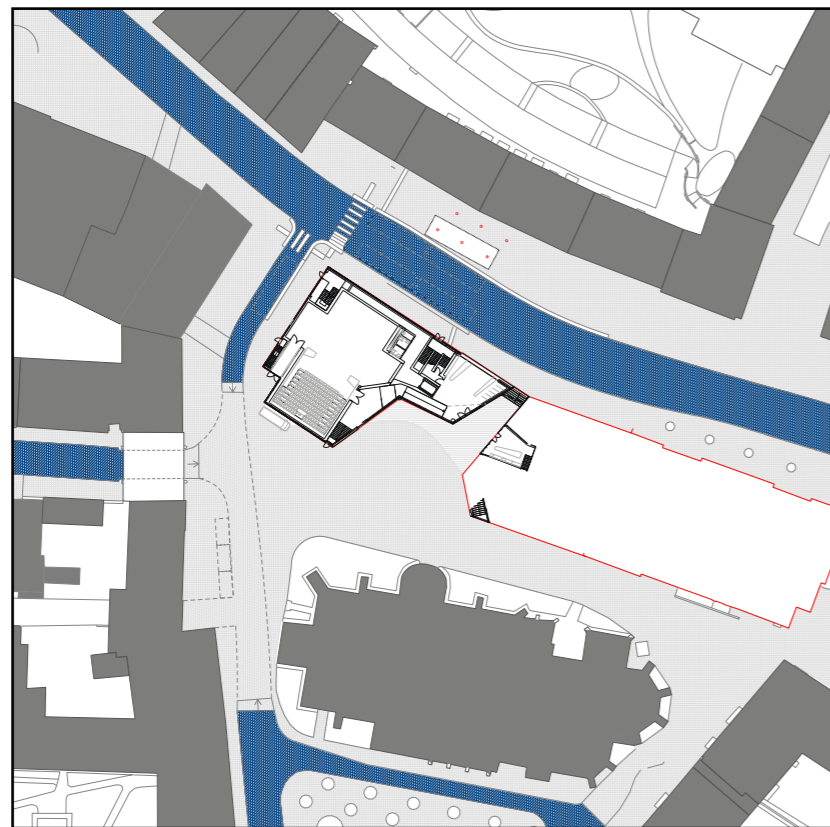
Doprava

Prostor

Stávající stav

Návrh

Asfaltová vozvka	Dlážděný chodník
Pojížděná dlažba v úrovni vozovky	Pojížděná dlažba v úrovni chodníku
	Betonová plocha

Homogenizace, zjednodušování a uzavírání

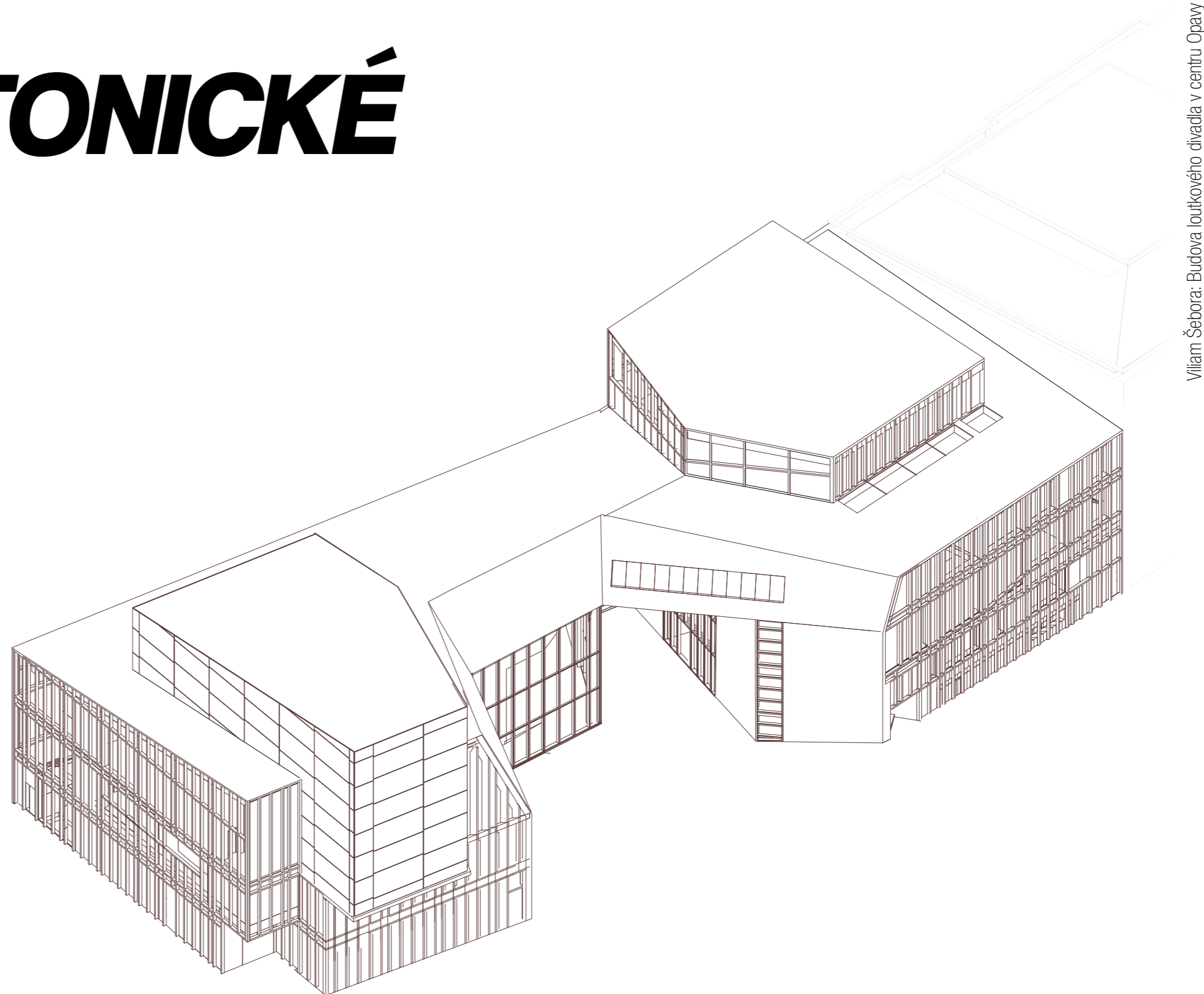
ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Použité výrazové prostředky navazují na hmotovou koncepci: původní hrany deformovaného kvádrů zůstávají “oděny” do fasády z kovu a polykarbonátu, zatímco “narušené” části odhalují materiály jádra – betonu. Celý objekt je sjednocen rastrem, jehož pravidelnost je někdy narušena nepravidelnými elementy.

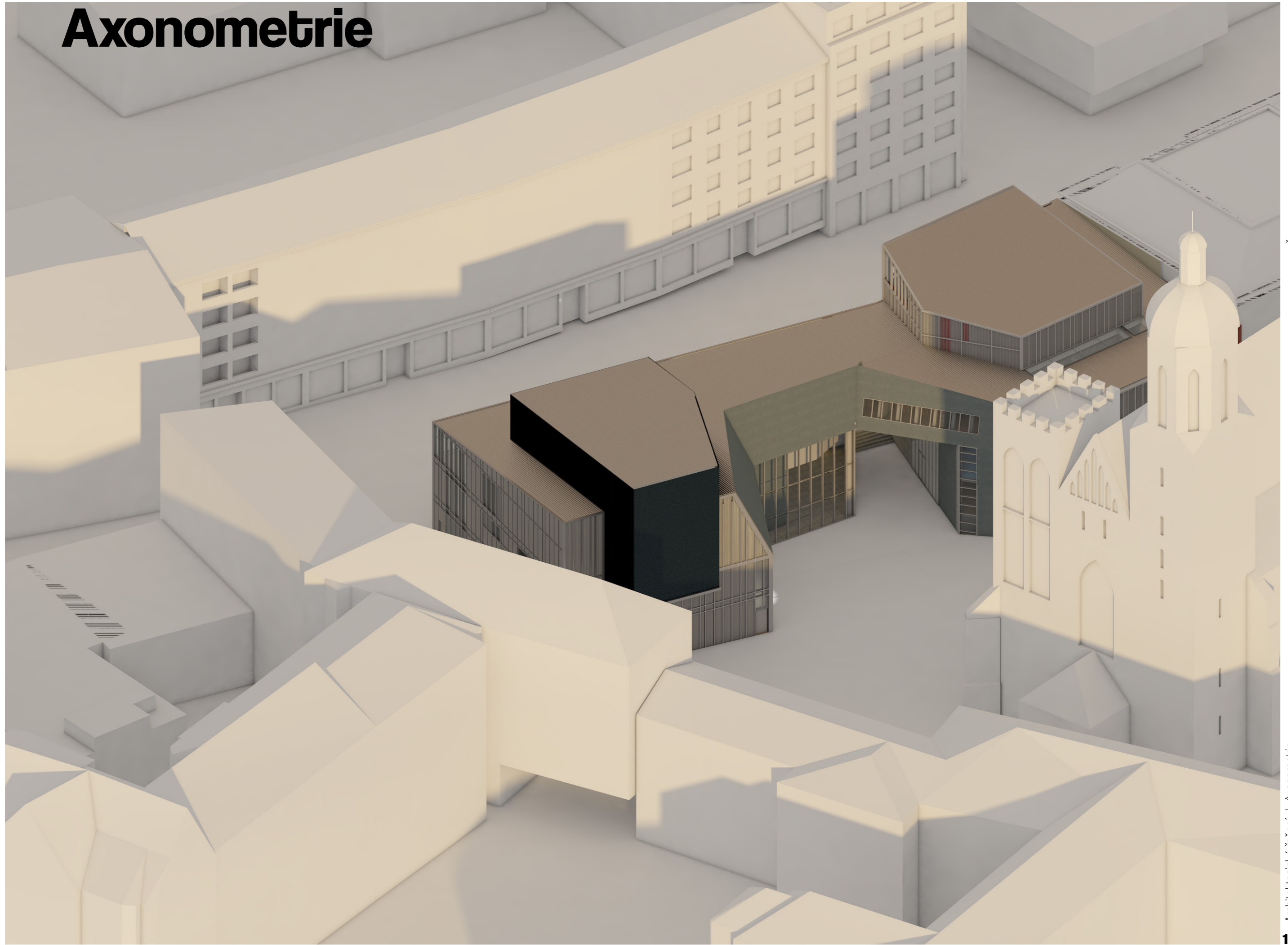
Kovově polykarbonátový plášť většiny obvodu umožňuje modulovat mezi plnými, průsvitnými a průhlednými částmi fasády s minimálními odlišnostmi ve vizualitě. Zadní část divadla, obrácená do ulice, je místy odhalená, místy ne, místy trochu – nezakrývá vše, ale ani vše neukazuje.

Pohled nasměruje člověka na chodníku naproti k tomu, co je důležité (foyer a průchod), ale zároveň mu umožní objevit zbytek fasády a nahlédnout do zákulisí, ale zároveň nechat něco na fantazii.

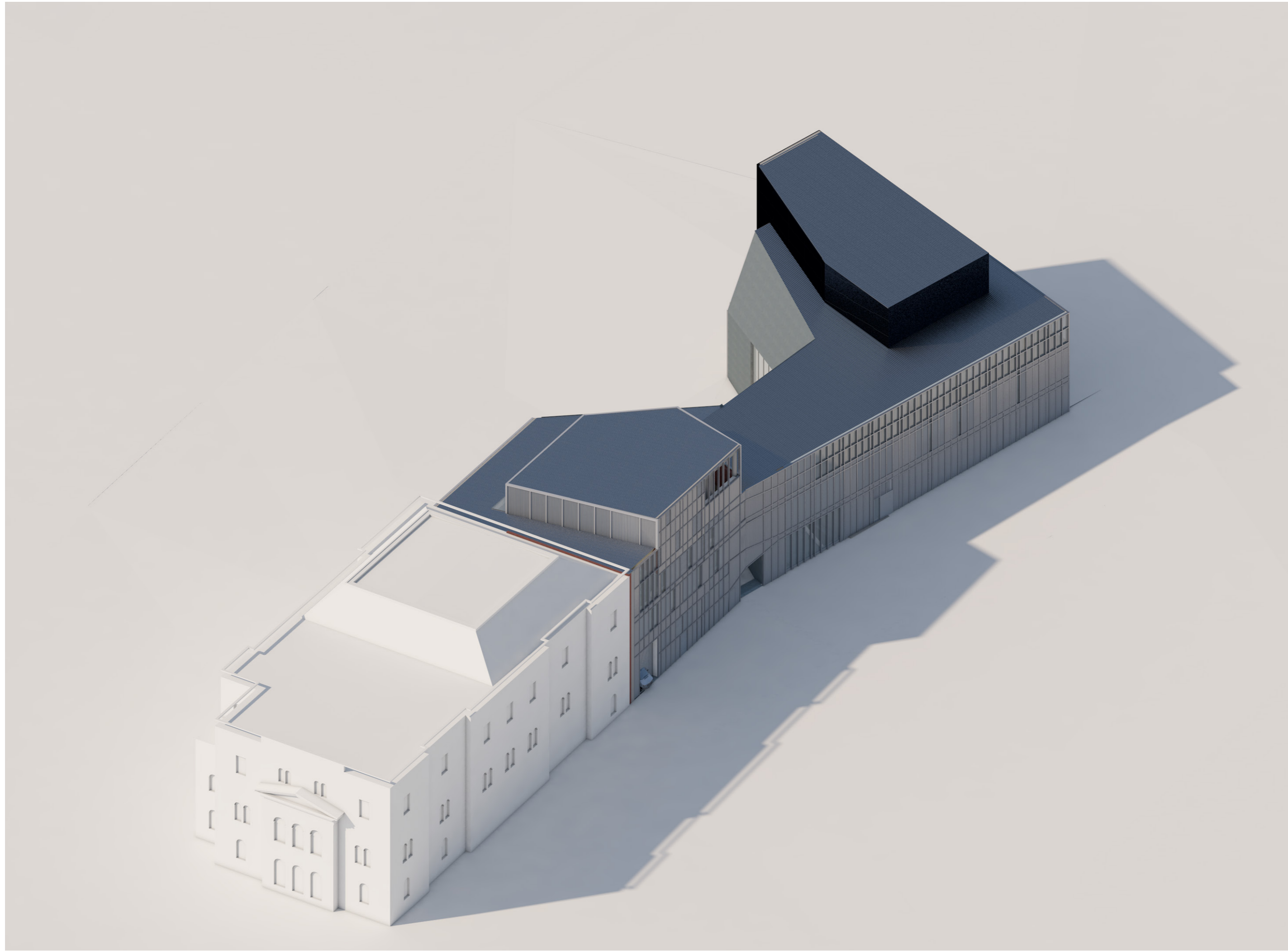
Výrostek se zkušebnami v části přiléhající ke Slezskému divadlu zůstává v původním oděvu, zatímco významnější výrostek, v němž se nachází velká zkušebna/studio, dostává nový šat: upozorňuje tak na sebe i na nový sál, na němž stojí, nejen hmotou, ale i materiálovou diferenciací.

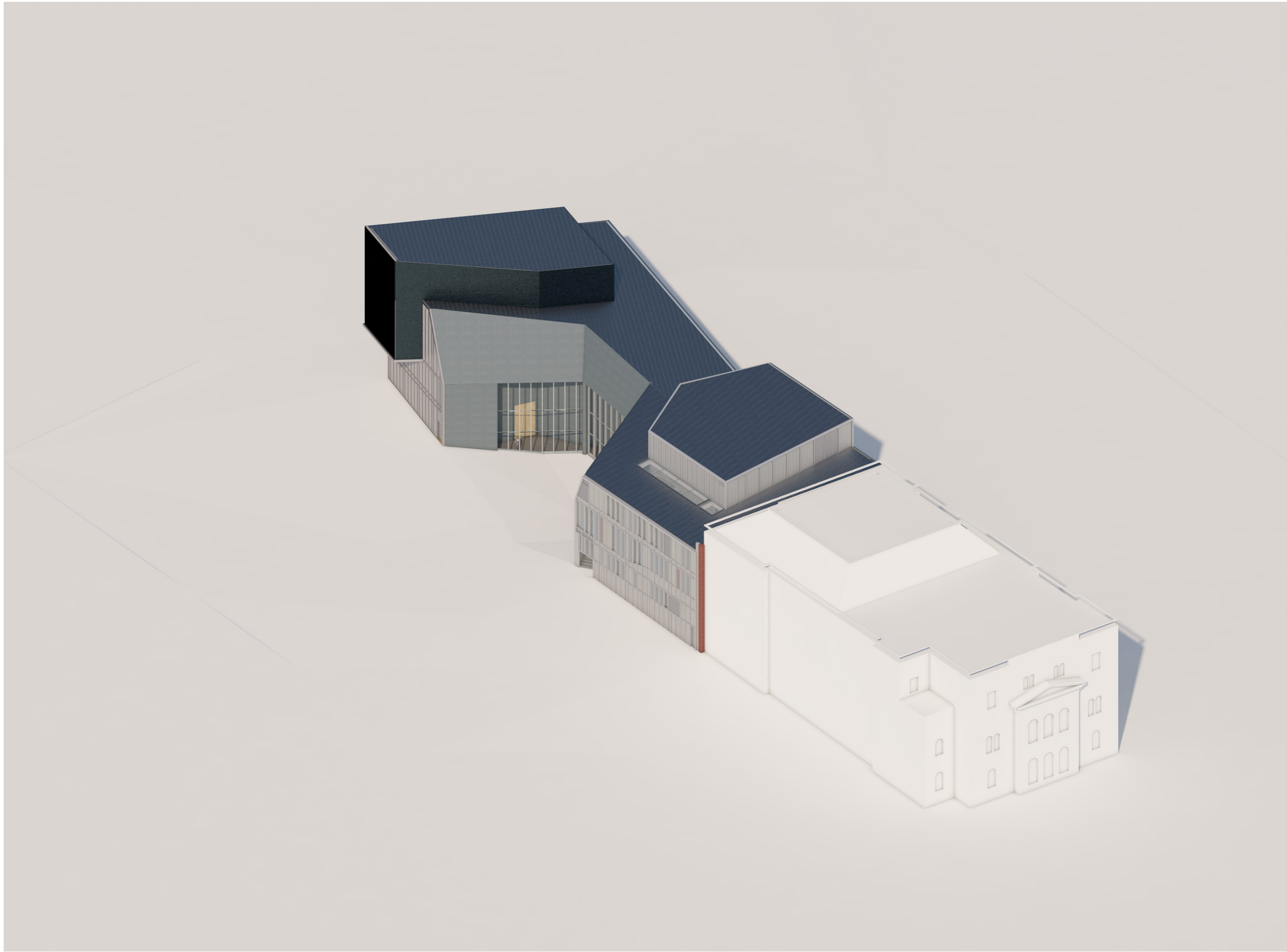

Axonometrie

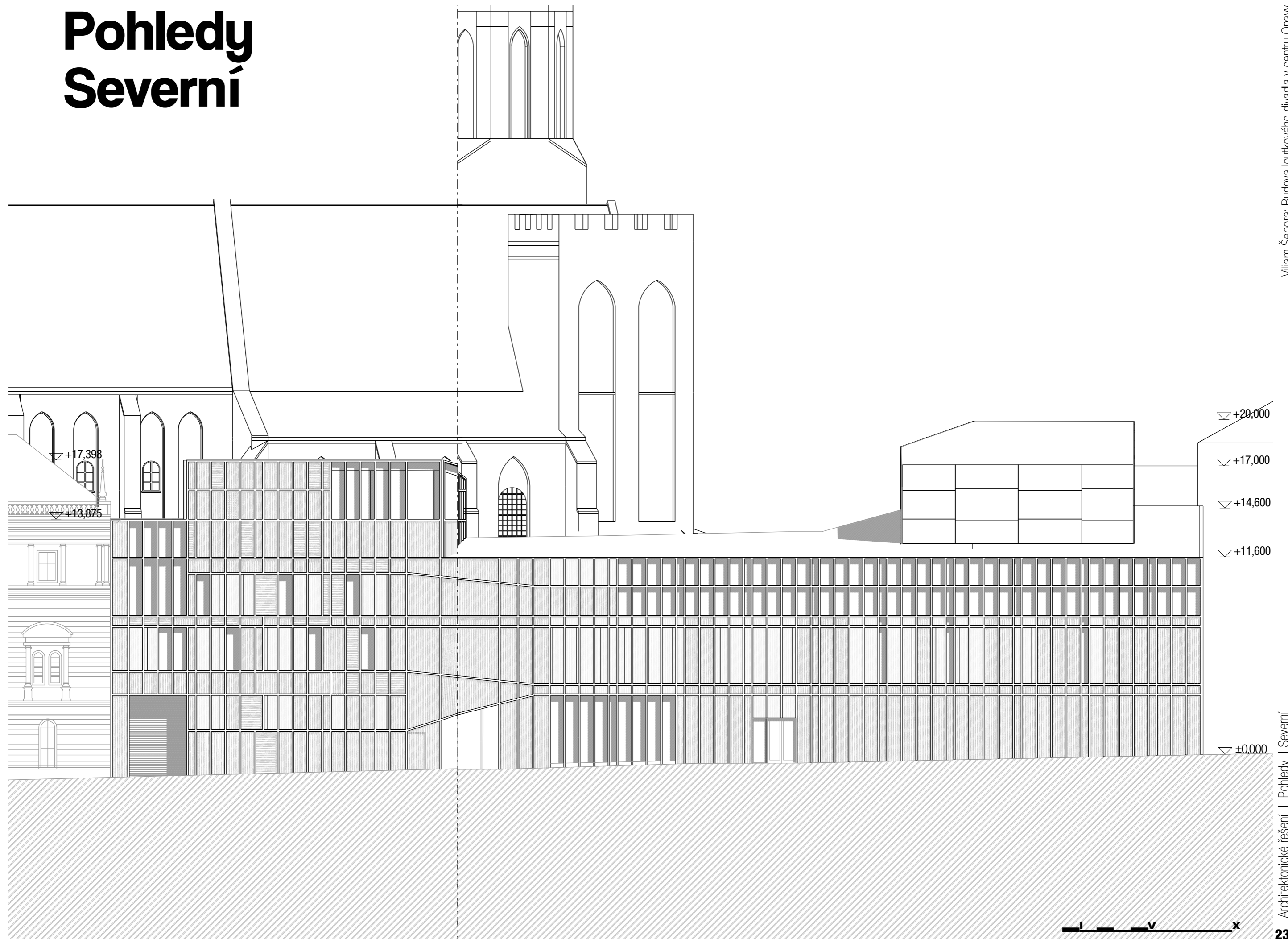

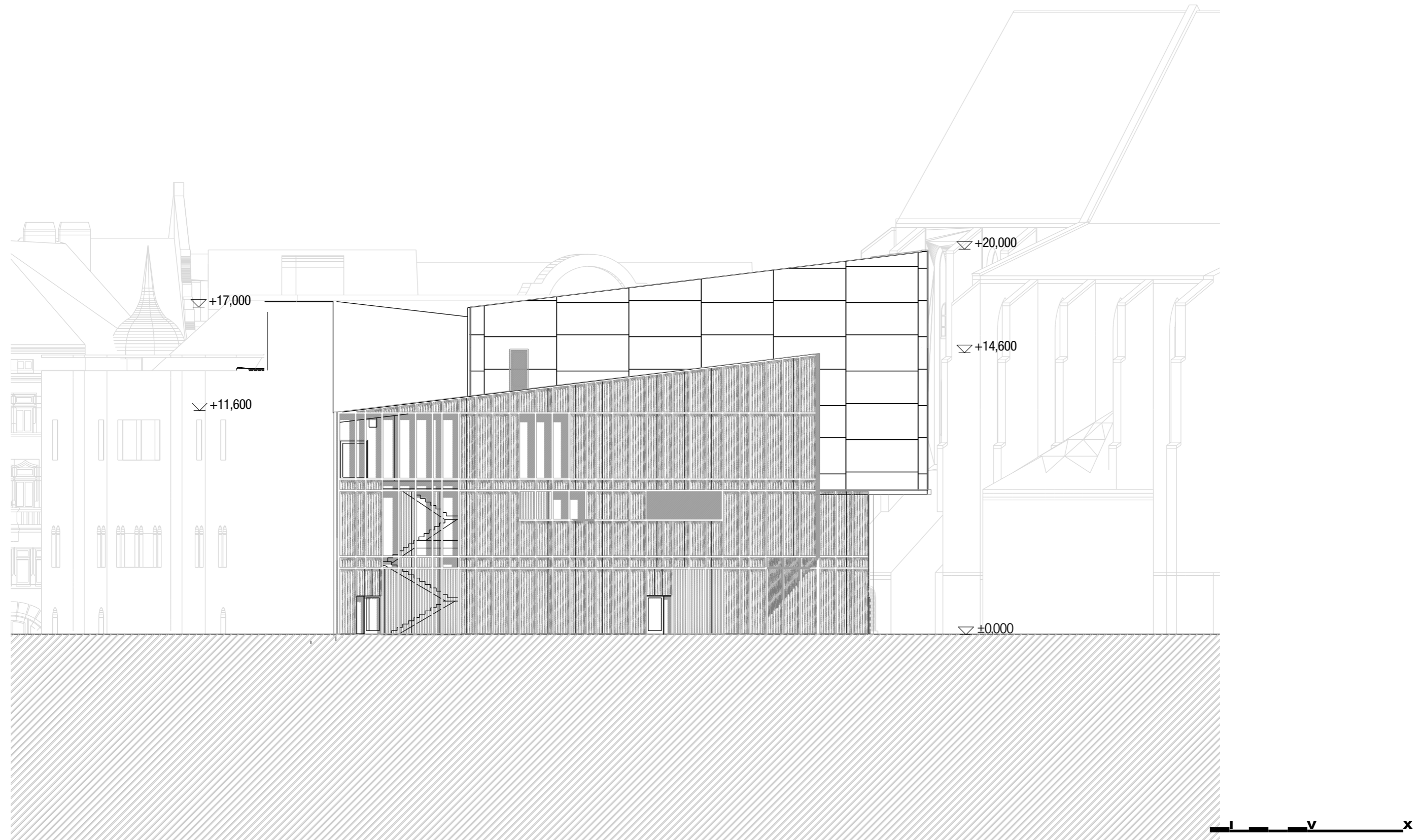

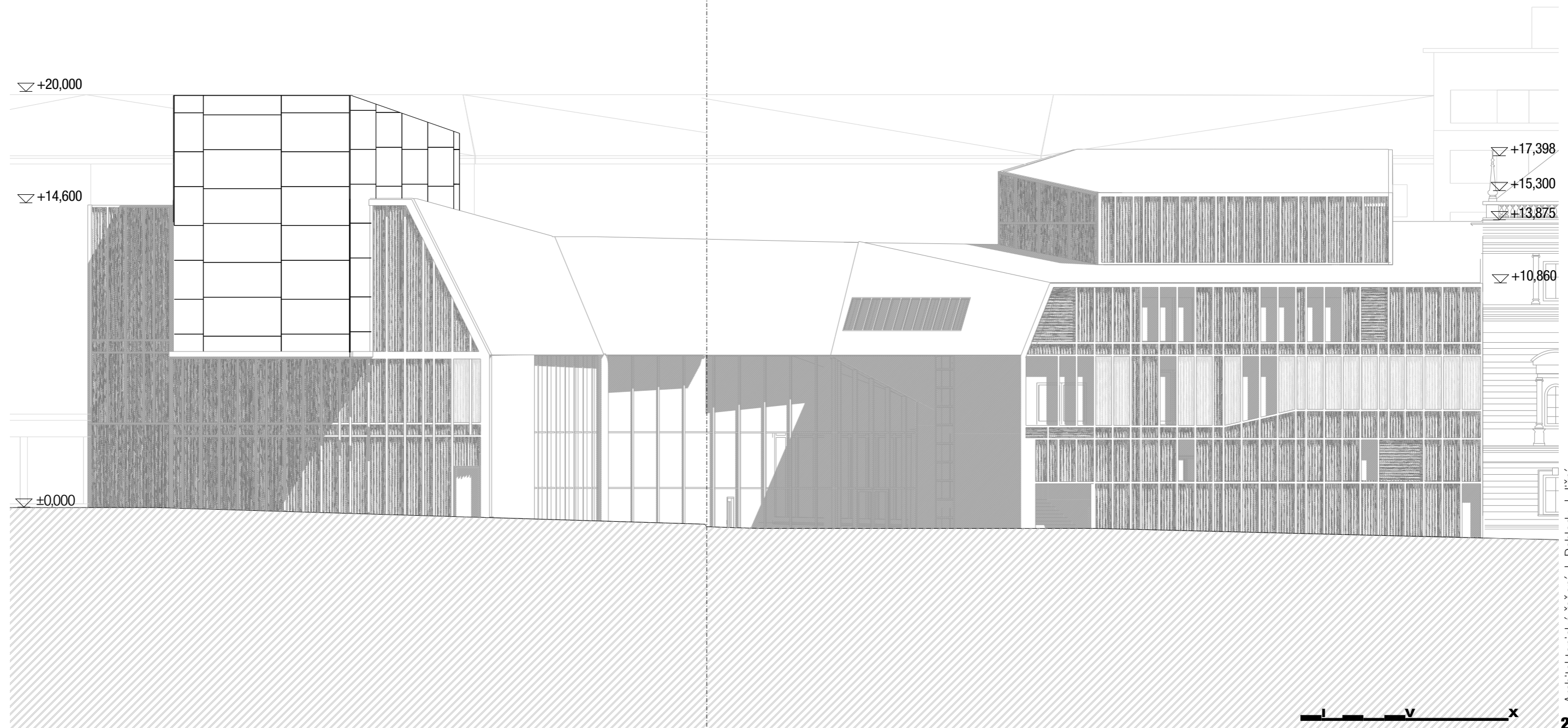
Pohledy Severní

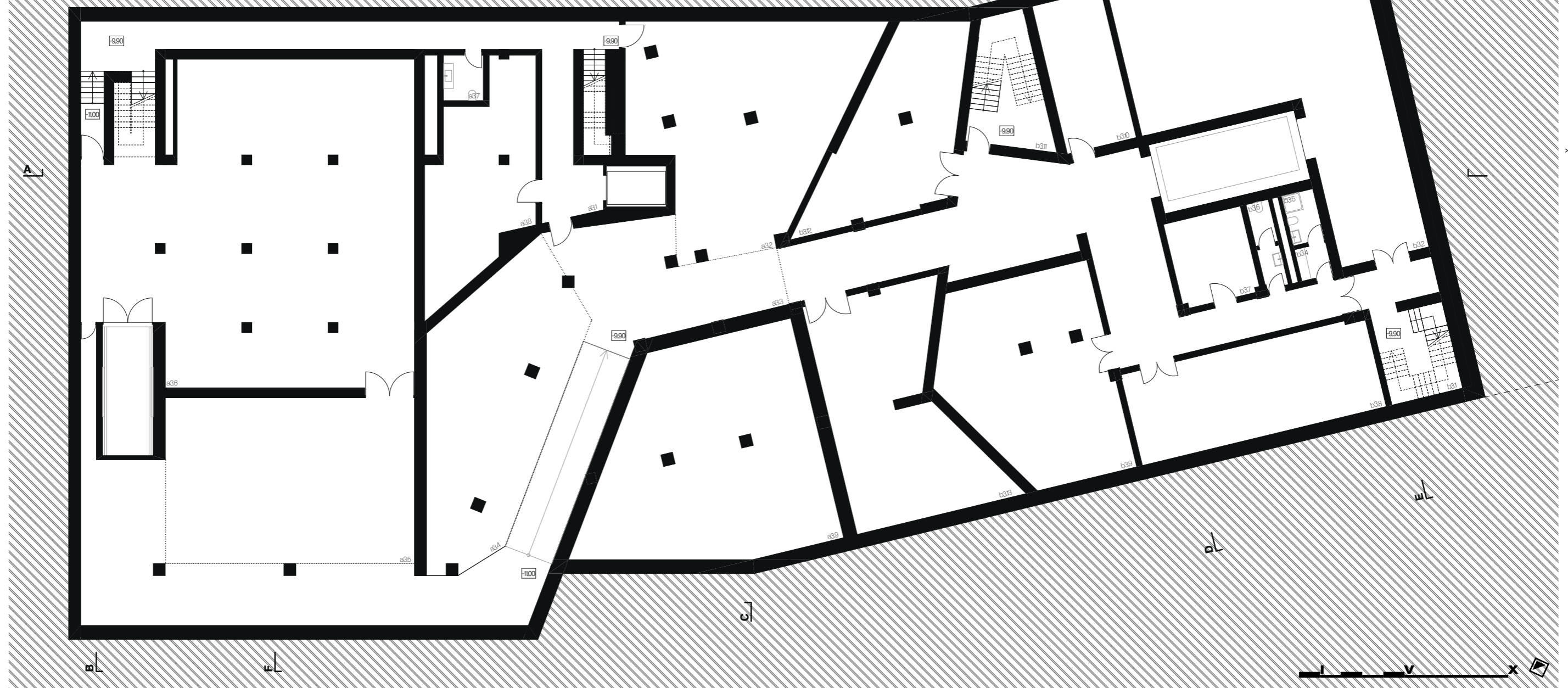
Západní

Jižní

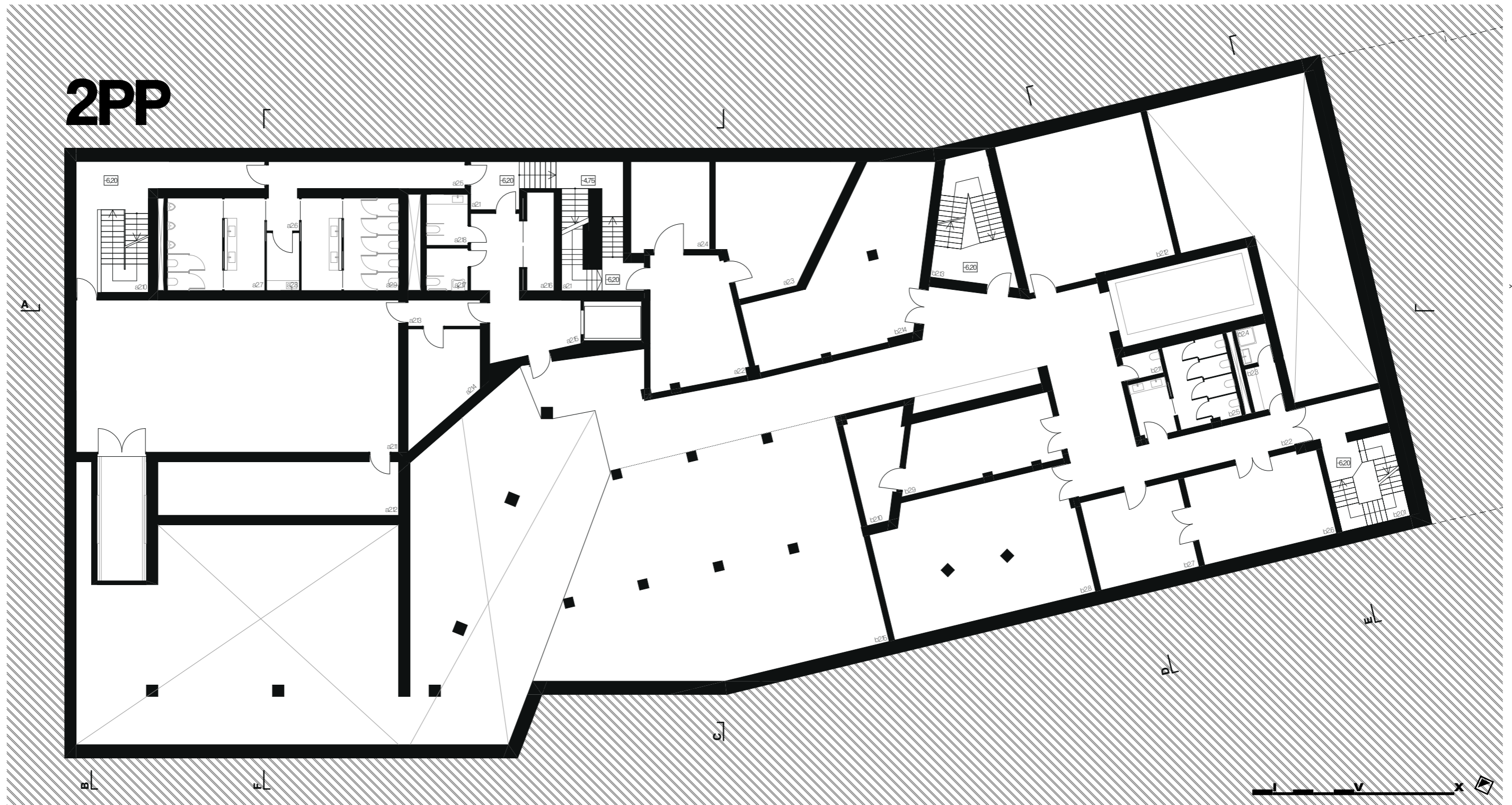
Půdorysy 3PP

a31	Chodba	81,97
a32	Skład	109,49
a33	Chodba	177,19
a34	Skład	88,79
a35	Předmontážní hala	104,04
a36	Skład	245,11
a37	WC	4,55
a38	Strojovna	48,46
a39	Vodní nádrž	115,71

b31	Schodiště	25,86
b32	Skład	136,51
b33	Chodba	101,96
b34	Šatna	2,77
b35	Koupelna	4,11
b36	WC	4,11
b37	Strojovna	17,21
b38	Prádelna - žehlárna	58,5
b39	Skład garderoby	79,75
b310	Elektrodílna	27,45
b311	Schodiště	22,71
b312	Strojovna	53,34
b313	Skład garderoby	74,34

2PP

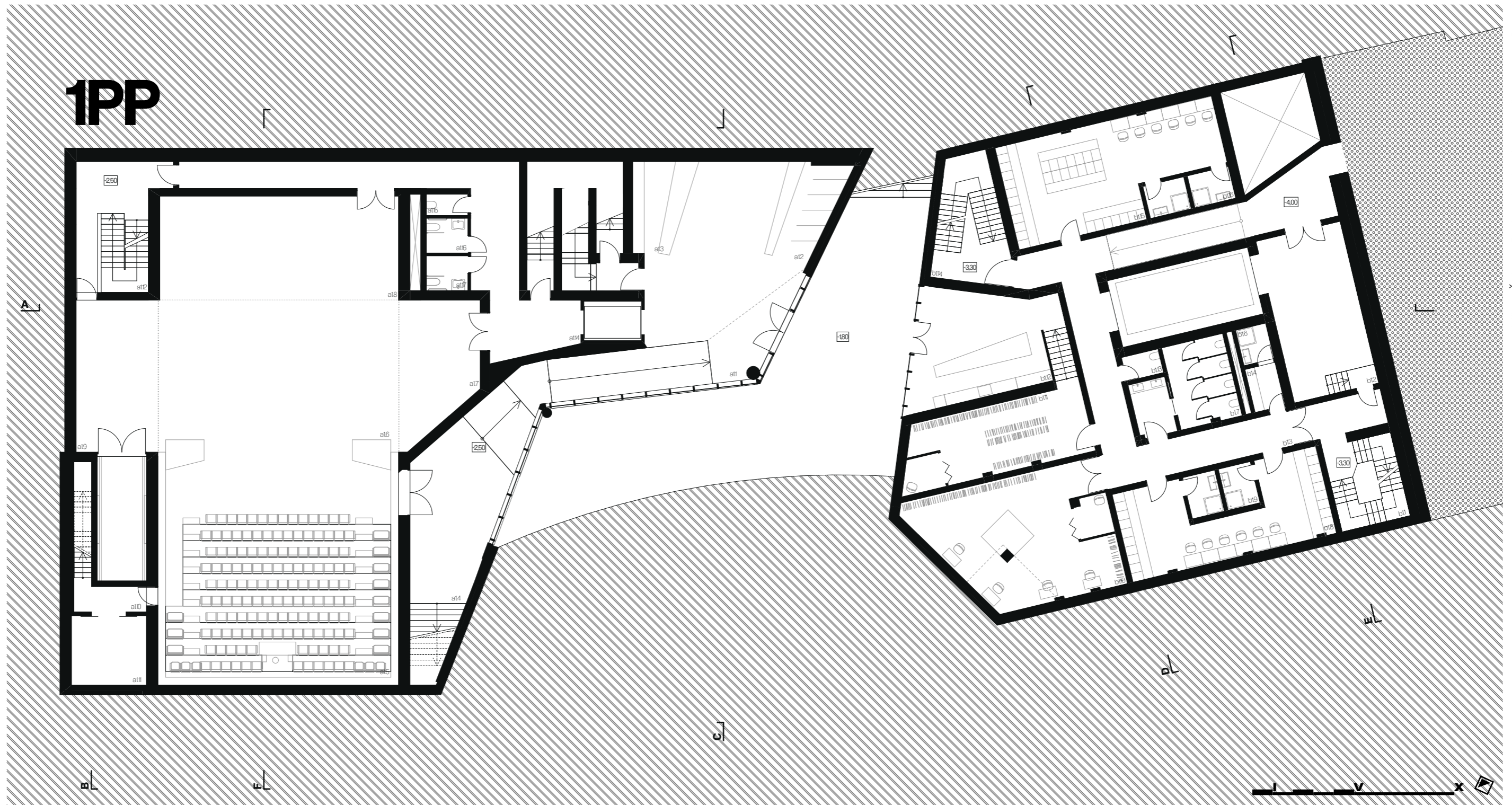
a21	Schodiště	30,46
a22	Zázemí baru	30,25
a23	Sklad bar	36,81
a24	Chladák	18,79
a25	Chodba	14,29
a26	Předsíňka	3,64
a27	WC návštěvníci	23,70
a28	Přebalovací kabina	5,09
a29	WC návštěvničky	23,58

a210	Chodba	34,26
a211	Propadliště	132,76
a212	Technické zázemí sálu	34,76
a213	Chodba	5,48
a214	Hlavní úklidová místnost	17,74
a215	Chodba	24,52
a216	Sklad foyer	7,15
a217	Bezbariérové WC s využitím asistence	4,73
a218	Bezbariérové WC s přeb. pultem	5,7

b21	Schodiště	25,86
b22	Chodba	147,02
b23	Šatna	3,68
b24	Šatna	3,03
b25	WC	20,48
b26	Příprava látek	32,65
b27	Sklad látek	24,45
b28	Dílna	71,03
b29	Malírna	28,76

b210	Sklad barev	13,19
b211	Uklidová místnost	2,63
b212	Archiv	60,54
b213	Schodiště	22,71
b214	Sklad materiálů	60,36
b215	Sklad	177,84

1PP

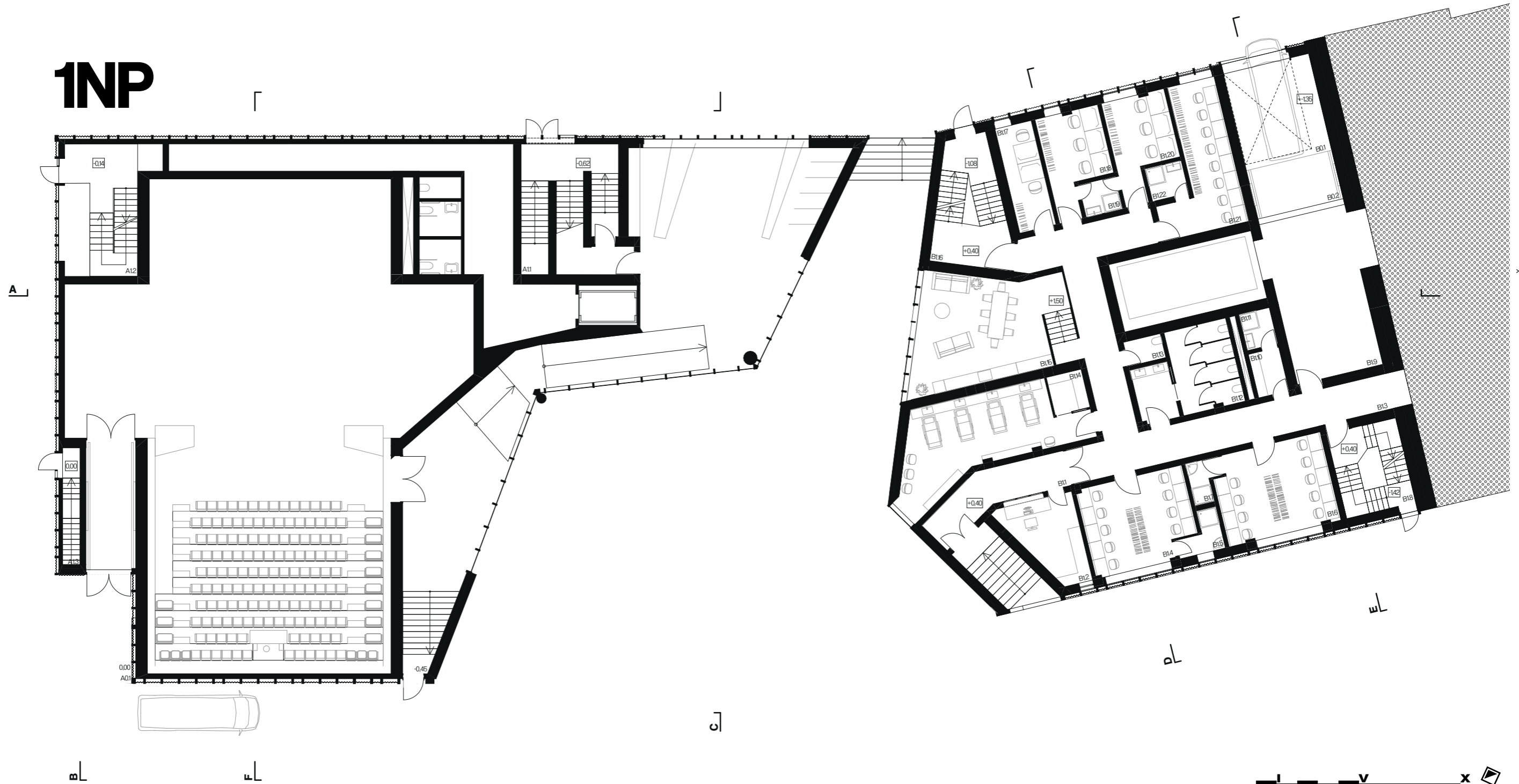
a11	Foyer	72,39
a12	Šatna	14,21
a13	Bar	13,00
a14	Foyer II	60,68
a15	Hlediště	136,89
a16	Jeviště	98,75
a17	Boční jeviště	28,21
a18	Zadní jeviště	66,96

a19	Boční jeviště	33,55
a110	Únikové schodiště	12,67
a111	Skládek	13,31
a112	Schodiště	27,81
a114	Chodba	52,38
a115	Úklidová místnost	2,37
a116	Bezbarierové WC	3,87
a117	Bezbarierové WC	3,87

b11	Schodiště	26,27
b12	Sklad nástrojů a stojanů	38,83
b13	Chodba	70,77
b14	Šatna	3,85
b16	Sprcha	3,03
b17	WC	20,41
b18	Šatna orchesteru	40,97
B38	Kuchyňka	16,73

b19	Sprcha	7,93
b110	Garderoba	61,05
b111	Fundus	34,98
b112	Předprodej / Kavárna	37,39
b113	Úklidová místnost	2,63
b114	Schodiště	21,81
b115	Šatna orchesteru	54,59
b116	Sprcha	7,80

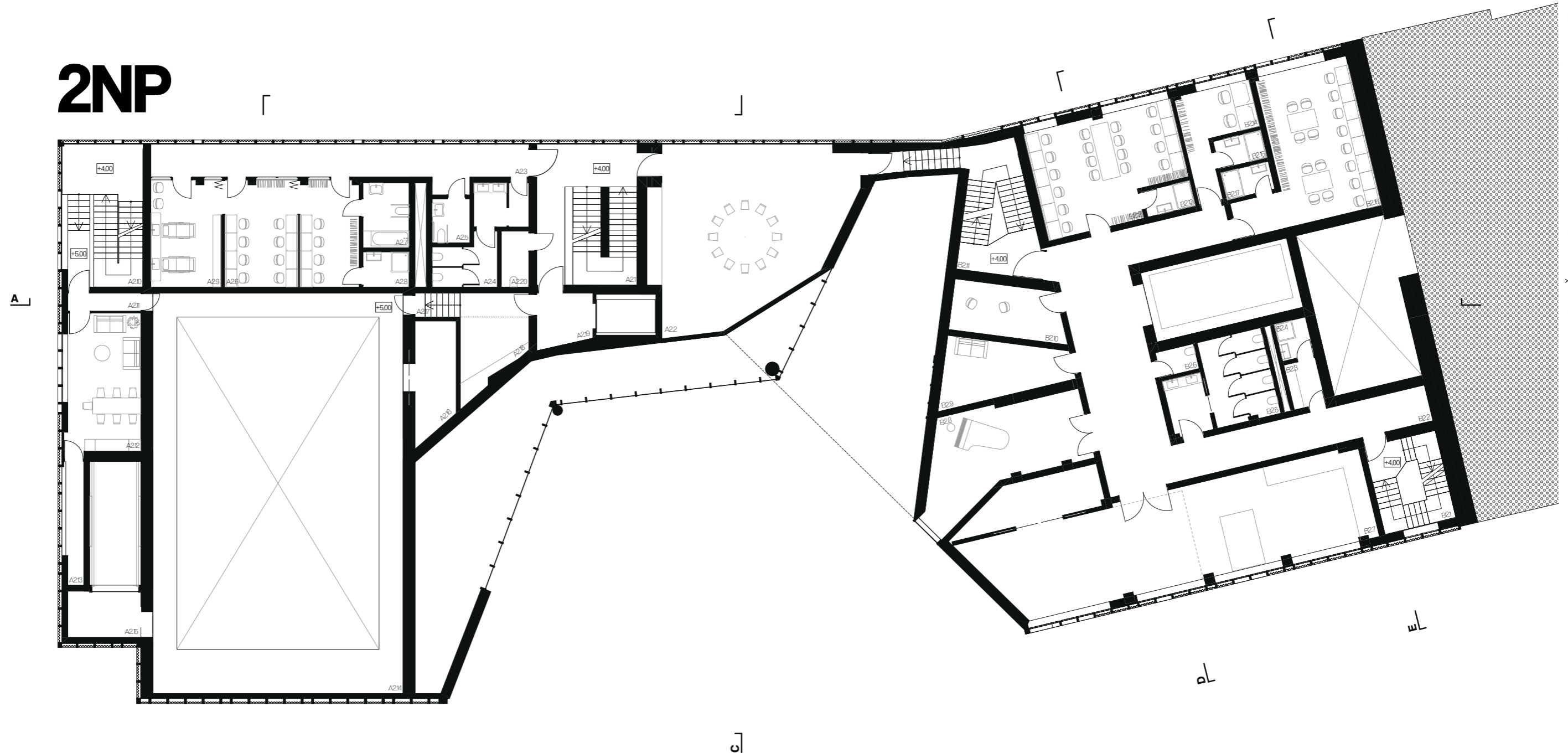
1NP

A01	Vykládka	15,48
A11	Schodiště	30,52
A12	Schodiště	16,67
A13	Únikové schodiště	6,76

B01	Garáž	23,92	B111	Sprcha	3,16
B02	Zdvizná plošina	11,49	B112	WC	20,38
B11	Zádveří	14,45	B113	Uklid	2,63
B12	Vrátnice	14,00	B114	Maskérna	39,06
B13	Chodba	61,69	B115	Kuchyňka / Denní místnost	39,22
B14	Šatna herců	25,03	B116	Schodiště	22,48
B15	Sprcha	3,58	B117	Zbormr a dirigent	10,50
B16	Šatna herců	26,87	B118	Šatna solistů	14,15
B17	Sprcha	2,97	B119	Sprcha	3,25
B18	Schodiště	17,15	B120	Šatna solistek	14,39
B19	Předmontážní hala	39,28	B121	Šatna herců	22,56
B110	Šatna	3,84	B122	Sprcha	3,41

2NP

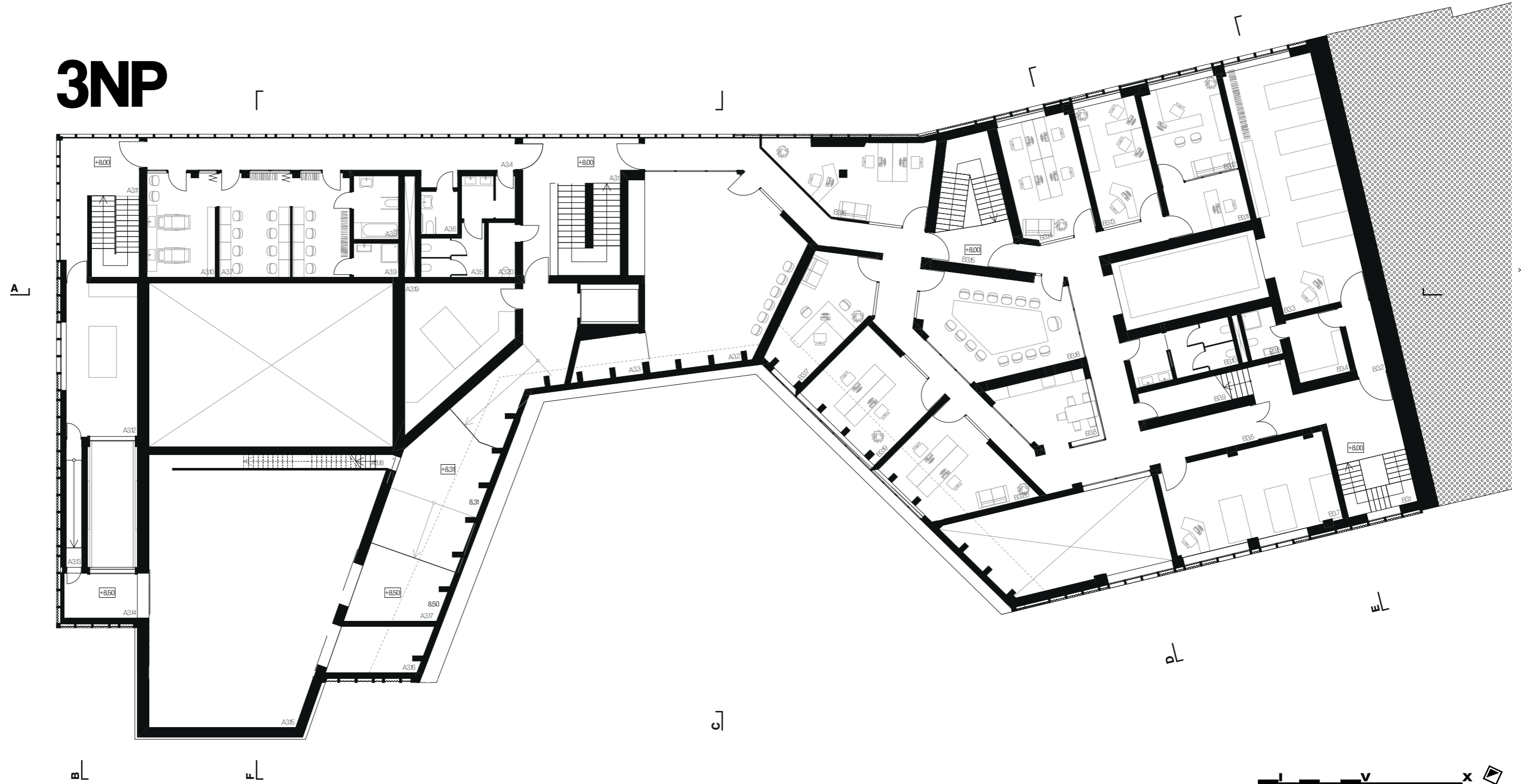
Viliam Šebora: Budova loutkového divadla v centru Opavy

A21	Schodišťa	35,55	A211	Chodba	3,28
A22	Zkušebna / Workshopová miestnosť	77,59	A212	Čekárna / Denní miestnosť	25,35
A23	Chodba	28,12	A213	Lodžie	7,39
A24	WC	13,72	A214	Ochoz sálu	250,92
A25	Bezbariérové WC	4,30	A215	Manipulačný priestor	8,41
A26	Šatna vystupujúcich	35,56	A216	Sklad svetiel a techniky	11,42
A27	Bezbariérová kúpeľna	7,48	A217	Chodba	7,13
A28	Sprcha	4,03	A218	Zázemí techniků	10,44
A29	Maskérna	18,62	A219	Chodba	7,5
A210	Schodišťa	26,37	A220	Uklid	3,85

B21	Schodišťa	16,74	B211	Schodišťa	27,04
B22	Chodba	80,82	B212	Šatna sboru	37,64
B23	Šatna	3,85	B213	Sprcha	3,16
B24	Sprcha	3,03	B214	Šatna sólistů sboru	12,97
B25	WC	20,55	B215	Sprcha	3,44
B26	Uklidová miestnosť	2,63	B216	Šatna sboru	41,00
B27	Dĺna	105,17	B217	Sprcha	3,42
B28	Korepetiční miestnosť - skupinová	34,05			
B29	Korepetiční miestnosť	17,01			
B210	Korepetiční miestnosť	14,06			

3NP

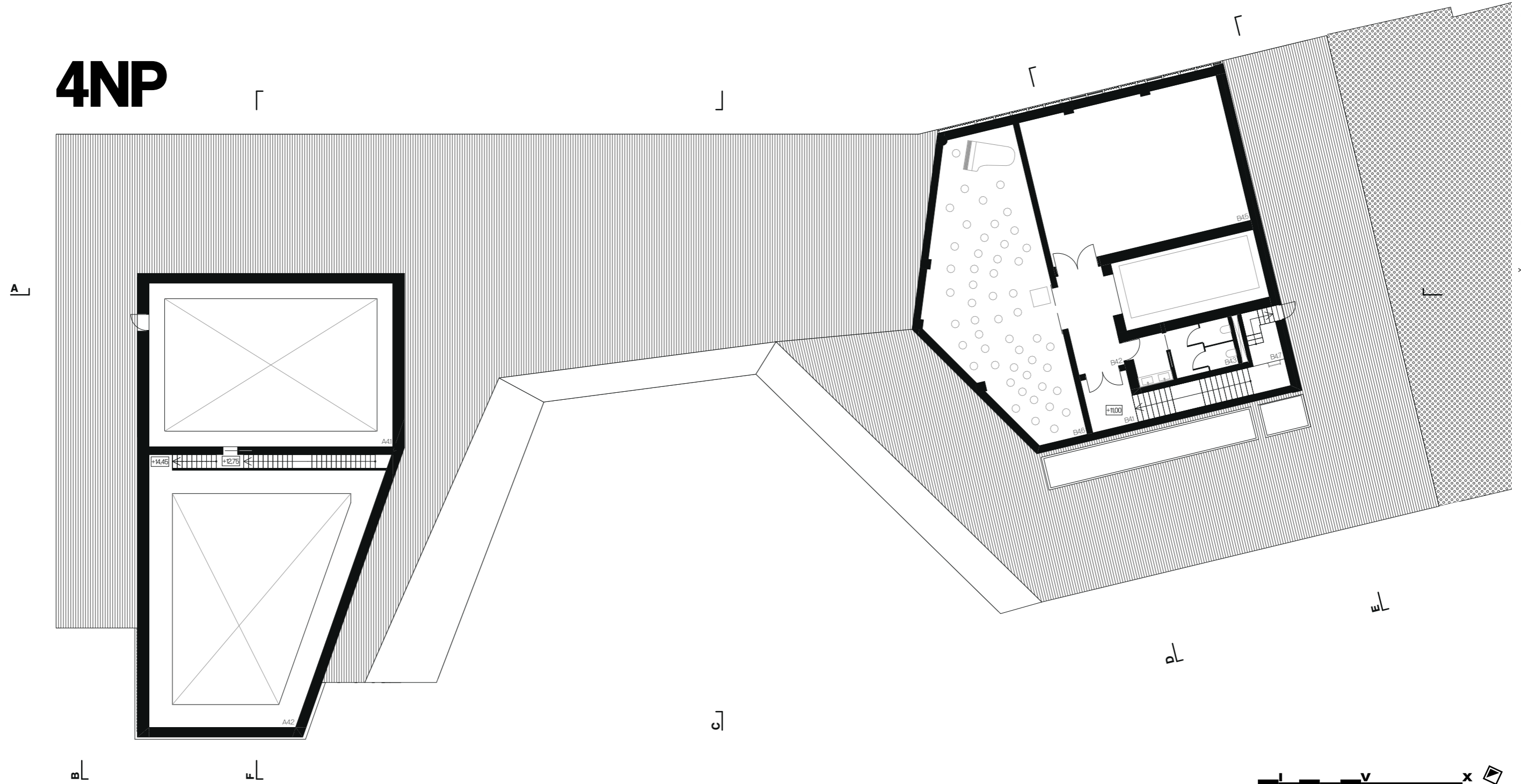
A31	Schodiště	18,57
A32	Zkušebna / Workshopová místnost	72,84
A33	Skládek	7,49
A34	Chodba	28,11
A35	WC	13,77
A36	Bezbariérové WC	4,30
A37	Šatna vystupujících	35,56
A38	Bezbariérová koupelna	7,48
A39	Sprcha	4,03
A310	Sprcha	18,77

A311	Schodiště	14,96
A312	Dílna	28,81
A313	Chodba	6,6
A314	Manipulace	9,85
A315	Zkušebna / Studio	130,04
A316	Skládek	11,18
A317	Chodba	73,95
A318	Schodiště / Technické zázemí zkušeb-	8,63
A319	Dílna	30,65
A320	Uklidová místnost	3,85

B31	Schodiště	32,89
B32	Předsíňka	5,77
B33	Krejčovna	59,72
B34	Šatna	8,71
B35	Koupelna	4,36
B36	Chodba	92,80
B37	Vlášenkárna	43,71
B38	Kuchyňka	16,73
B39	Uklid	6,11
B310	WC	13,41

B311	Sekretariát	10,69
B312	Kancelář ředitele	19,58
B313	Ekonomické oddělení	19,45
B314	Obchodné oddělení	22,87
B315	Schodiště	7,95
B316	Kancelář loutkového divadla	26,44
B317	Kancelář technického ředitele	23,56
B318	Zasedací místnost	34,26
B319	Kancelář šéfů uměleckých souborů	28,08
B320	Kancelář správce budov a tajemnice	27,39

4NP

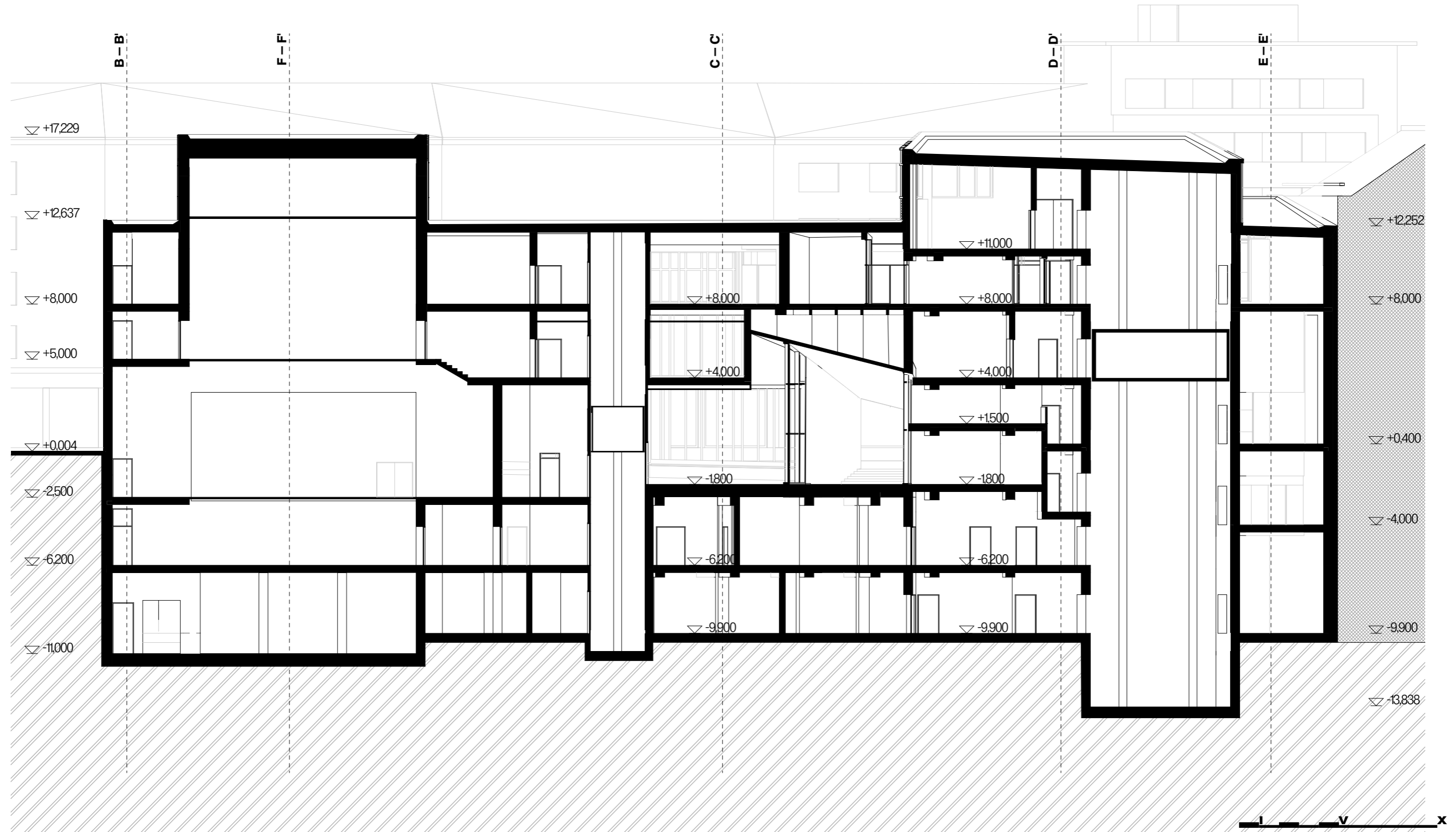

Viliam Šebora: Budova loutkového divadla v centru Opavy

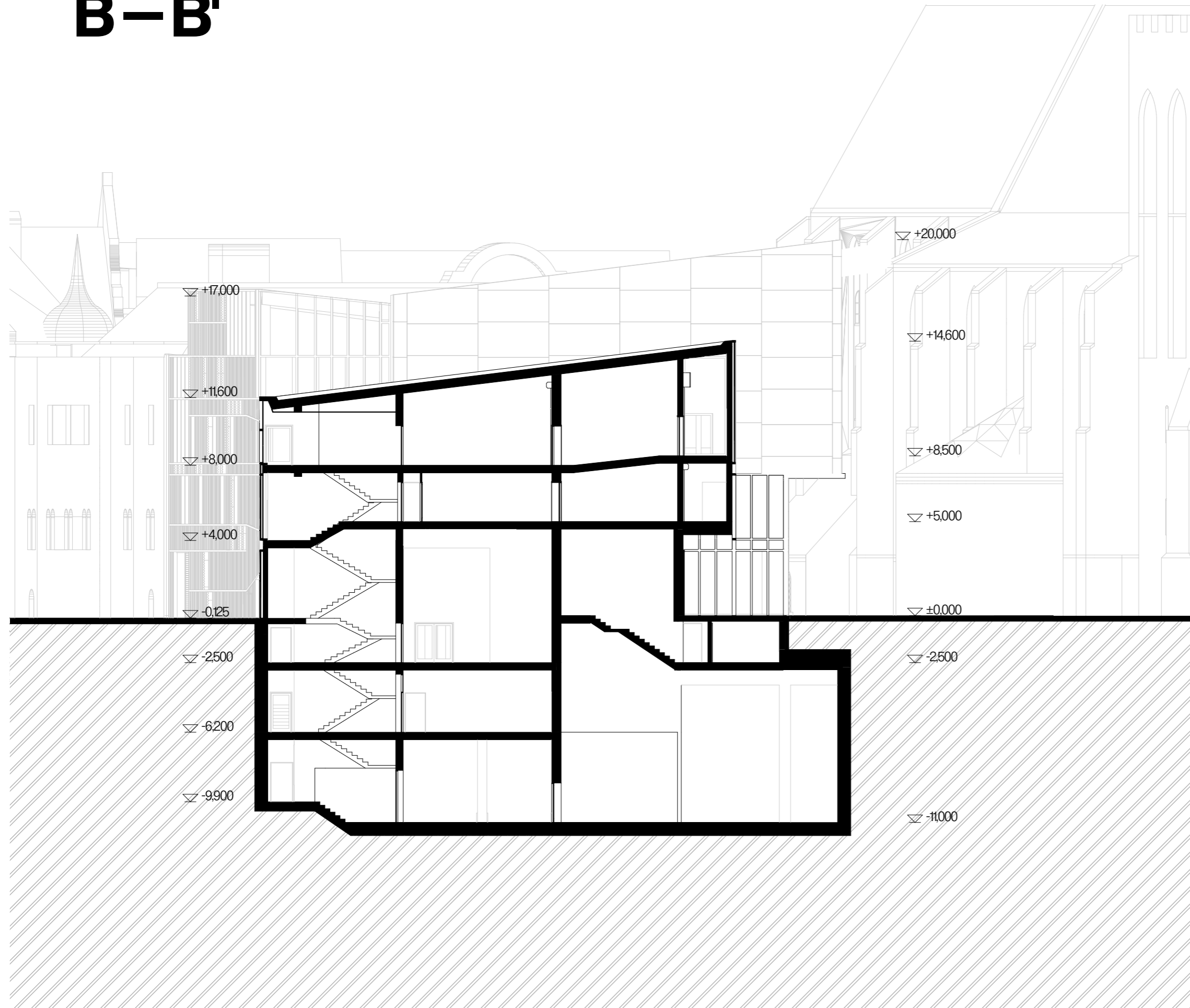
A41	Ochoz provaziště	105,04
A42	Ochoz zkušebny	138,79

B41	Schodiště	6,59
B42	Chodba	12,80
B43	WC	12,91
B45	Zkušebna	80,21
B46	Zkušebna orchestru	83,29
B47	Střešní vjezd	4,54

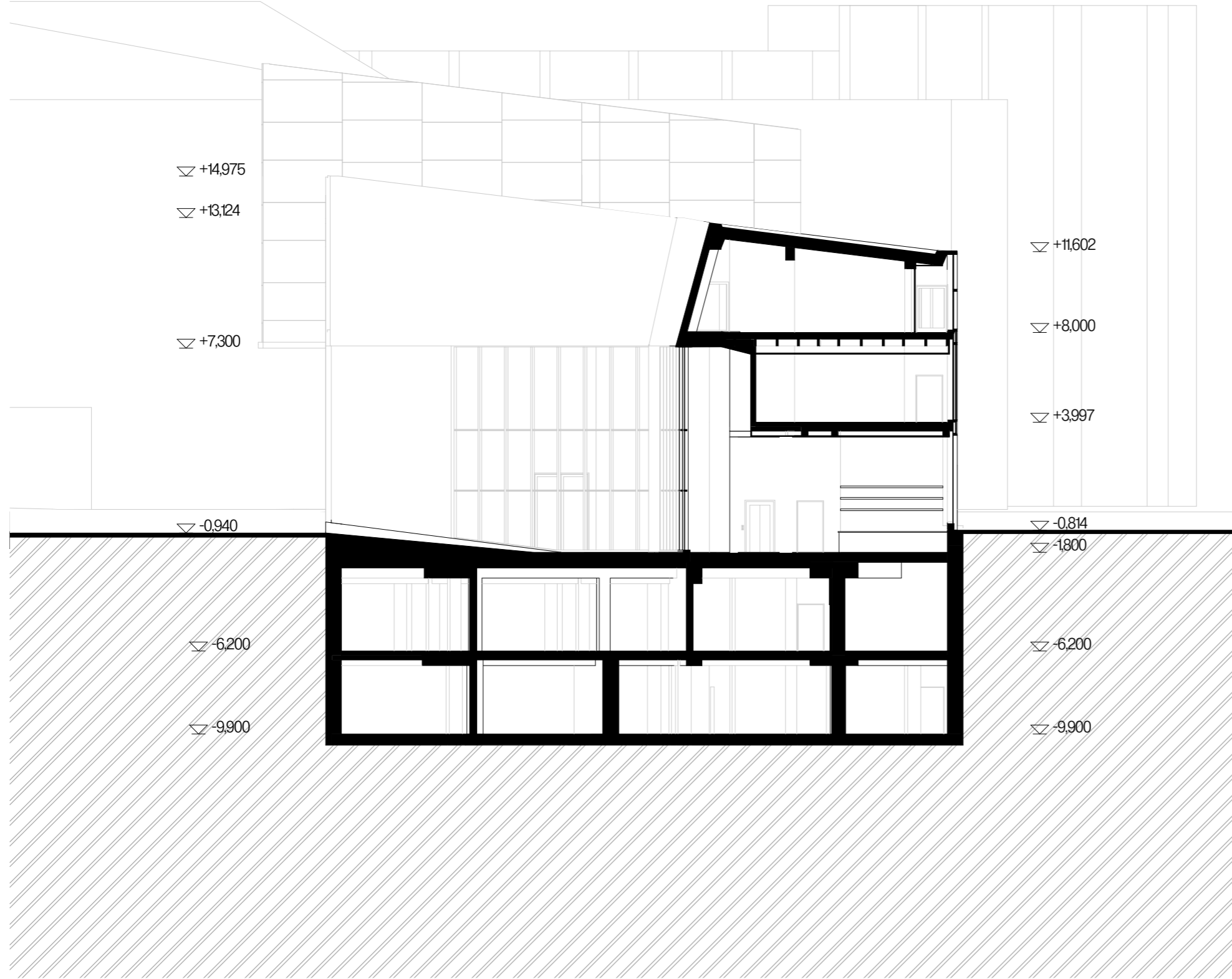
Řezy A – A'

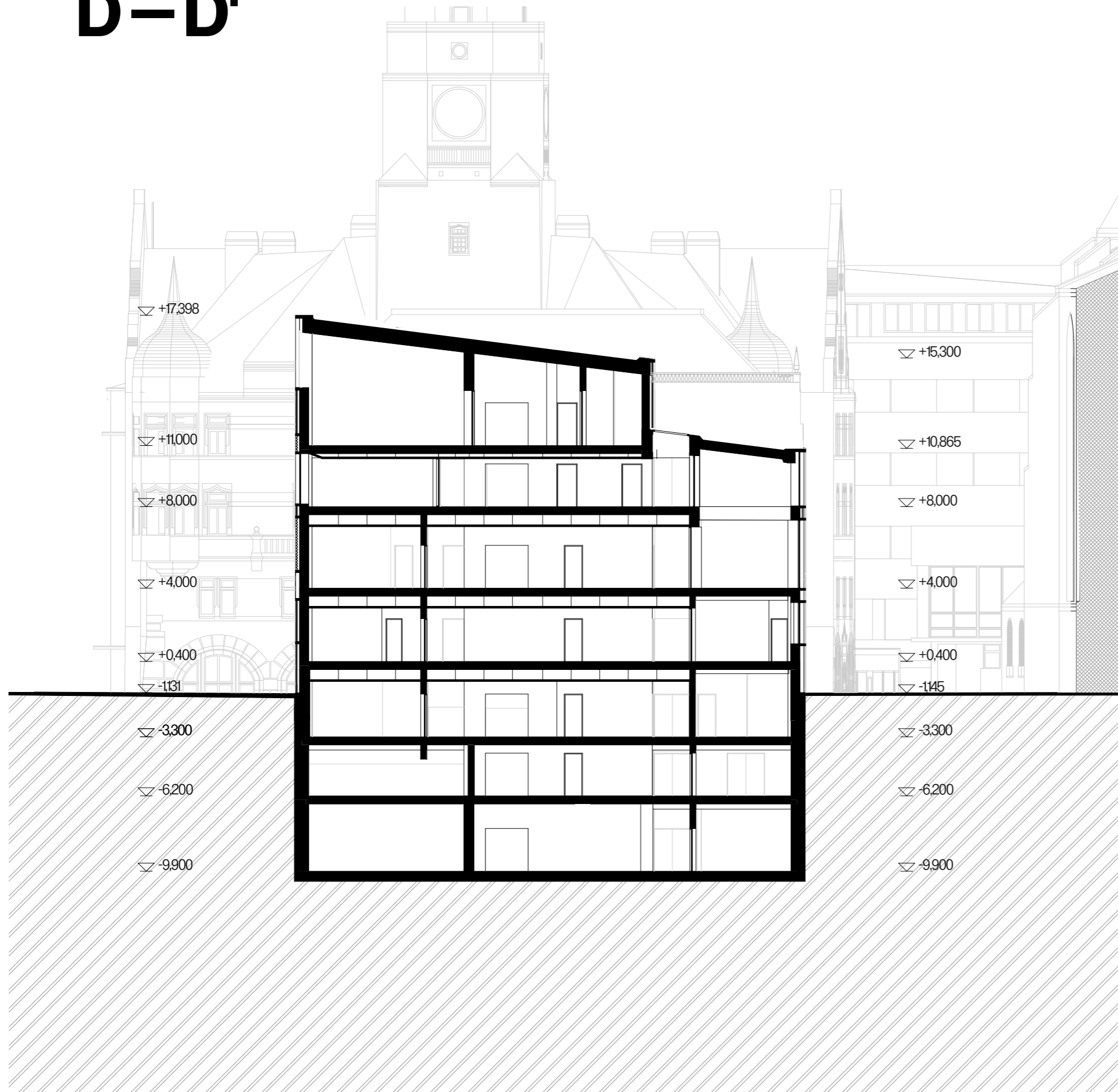
B—B'

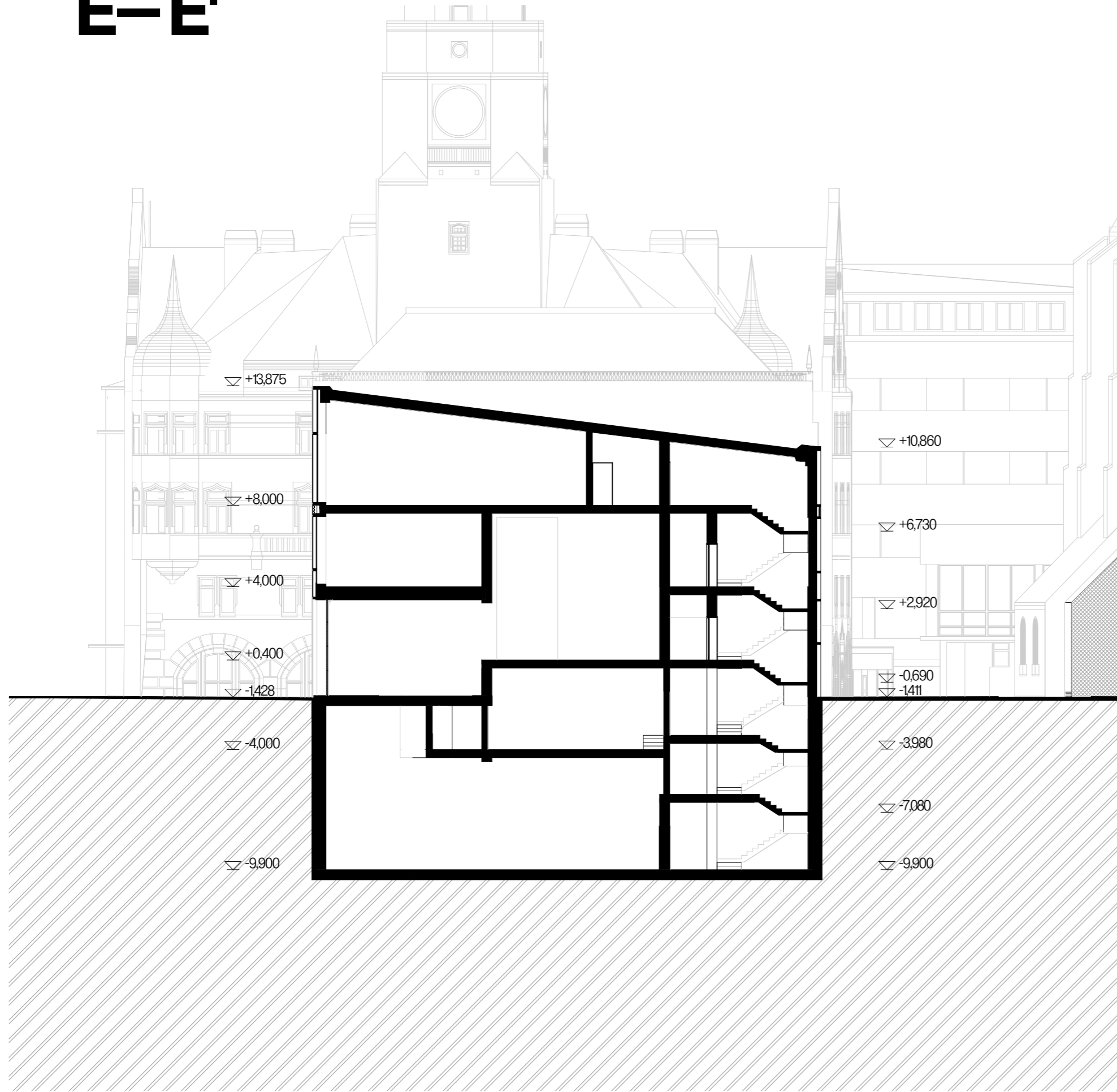
C-C'

D-D'

E-E'

STAVEBNĚ KONŠTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

Všechny nosné konstrukce jsou navrženy jako monolitické železobetonové.

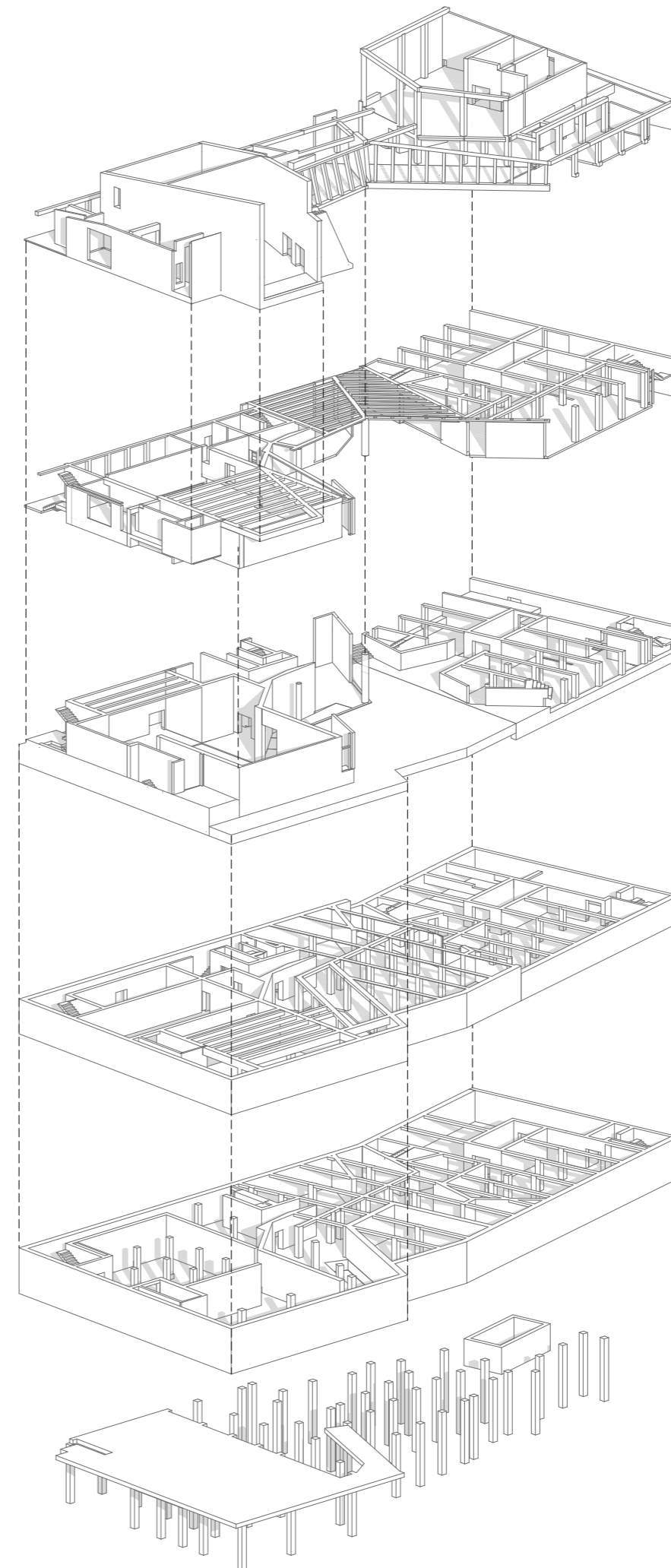
V případě sálu se jedná o jednoduchý jednopodlažní železobetonový skelet se stěnami. Nad ním se nachází obdobná konstrukce zkušebny.

V případě zbytku budovy se jedná o sloupovou konstrukci s občasnými plochými prvky.

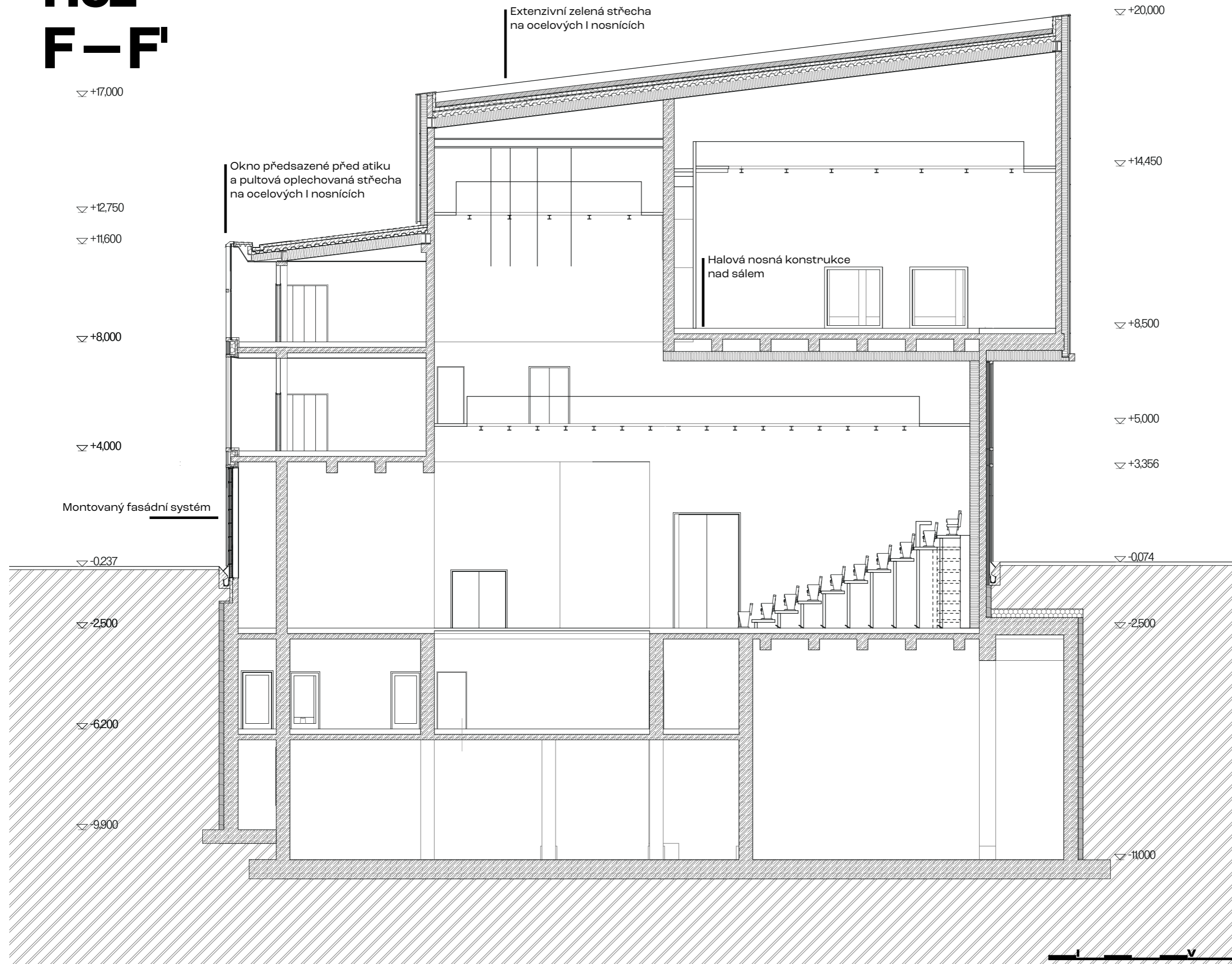
Vodorovné konstrukce jsou monolitické železobetonové desky. Většinou se jedná o desky jednosměrně pnuté, tam, kde to dispozice a umístění svislých nosných konstrukcí umožňuje, jde o desky pnuté v obou směrech. U větších rozpětí se objevují také žebrové desky.

Schodiště v objektu jsou řešena jako monolitické železobetonové.

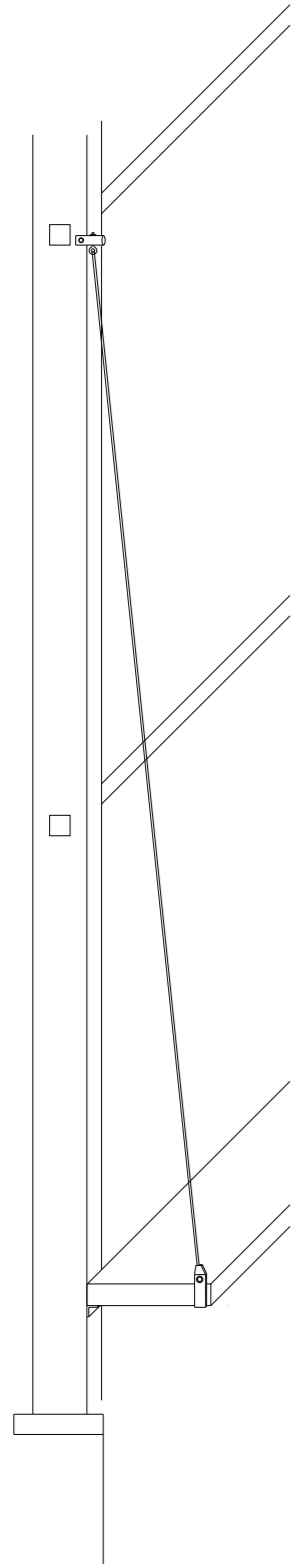
Základová konstrukce je navržena jako tzv. "bílá vana", pod níž jsou v místě vertikálních nosných konstrukcí rozmístěné piloty.

Řez F – F'

INTERIÉR

Pult zavěšený na lehkém obvodovém plášti v prostoru druhého foyer. Dřevěná deska nesená ocelovými lanky ukotvenými k nosné konstrukci prosklené fasády, ve spodní části upevněná profily.

Vstup do druhého foyer po úzké rampě v neustálém kontaktu s nádvořím. Viditelná je také betonová fasáda přepisující se z exteriéru do interiéru.

CITACE

Seřazeno podle prvního výskytu:

Katastrální území Opava-Město (okres Opava); 711560. Online. Nahlížení do katastru nemovitostí. Praha: Český úřad zeměměřičký a katastrální (ČÚZK), 2024.

Dostupné z: <https://sgi-nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&MarWindowName=Marushka&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=711560&MarQParamCount=1>. [cit. 2024-04-30].

BRAUN, Kazimierz. Divadelní prostor. Praha: Akademie múzických umění, 2001. ISBN 80-85883-73-2.

BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; BARTEKOVÁ, Ester; KRÍŽKOVÁ, Marie a SOLMOŠIOVÁ, Sára. AUDIT MAŠINÉRIE. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024. Dosud nepublikováno.

Historie Slezského divadla. Online. In: Slezské divadlo v Opavě. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo/o-divadle/historie-slezskeho-divadla/>. [cit. 2024-04-30].

BRADÁVKA, Ondřej. Soutisk stabilního katastru z roku 1836 a současné katastrální mapy. In: BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; BARTEKOVÁ, Ester; KRÍŽKOVÁ, Marie a SOLMOŠIOVÁ, Sára. AUDIT MAŠINÉRIE. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024. Dosud nepublikováno.

Slezské divadlo. Online. In: NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Památkový katalog. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/slezske-divadlo-12701214>. [cit. 2024-04-30].

Středověké a novověké jádro města a předměstí – Území s archeologickými nálezy. Online. In: NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Informační systém o archeologických datech. Dostupné z: <https://isadtest.npu.cz/stredoveke-a-novoveke-jadro-mesta-a-predmesti-15417>. [cit. 2024-04-28].

BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; KRÍŽKOVÁ, Marie; MOJŽIŠOVÁ, Petra; SOLMOŠIOVÁ, Sára a ŠEBORA, Viliam. Loutkové divadlo v centru Opavy: Společná analytická část bakalářské práce. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024.

STÝBLO, Zbyšek a SOUKENKA, Vladimír. Divadlo: prostor a akce. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2022. ISBN 978-80-01-06926-4.

STRONG, Judith (ed.). Theatre Buildings – A Design Guide. Londýn: Association of British Theatre Technicians, 2010. ISBN 9780203854686.

SHEWRING, Margaret (ed.). Theatre Buildings: A Design Guide. 2. dopl. vyd. Londýn: Routledge, 2024. ISBN 9781003327295.

SOLMOŠIOVÁ, Sára a ŠEBORA, Viliam. Normy a podklady pro účely navrhování divadel. In: BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; KRÍŽKOVÁ, Marie; MOJŽIŠOVÁ, Petra; SOLMOŠIOVÁ, Sára a ŠEBORA, Viliam. Loutkové divadlo v centru Opavy: Společná analytická část bakalářské práce. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024.

ČECHÁK, Radovan. Rozhovor s vedoucím uměleckotechnického provozu a vedoucím osvětlovačů a zvukařů Slezského divadla Opava. 20/02/2024. Opava.

MACEJKA, Petr a POSTRZEDNIKOVÁ, Iva. Plán udržitelné městské mobility Opava: Analytická část. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temati/uzemni-planovani/mobilita-opava/novy-podadresar/pumm-analyza-verejne-projednani.pdf>. [cit. 2024-02-21].

SYNEK, Ondřej; KUJEMENSKÝ, Michal; PAVLIŠTA, David; VLACH, Jan; ŽID, Jiří et al. Vize za Slezanku. Online. Re:architekti, 2017. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temati/media/tiskove-zpravy/slezanka/rearchitekti_vize_za_slezanku_brozura_web_1709201.pdf. [cit. 2024-03-16].

SITTE, Camillo. Stavba měst podle uměleckých zásad. 2. české vyd. Přeložil Vladimír BURIÁNEK. Brno: Ústav územního rozvoje, 2012. ISBN 978-80-87318-21-8.

ŠEBORA, Viliam. Doprava v kontextu Slezského divadla. In: BARTEKOVÁ, Ester; BRADÁVKA, Ondřej; KRÍŽKOVÁ, Marie; MOJŽIŠOVÁ, Petra; SOLMOŠIOVÁ, Sára a ŠEBORA, Viliam. Loutkové divadlo v centru Opavy: Společná analytická část bakalářské práce. Brno: Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, 2024.

ČESKÁ REPUBLIKA. Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.: Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci. In: zakonyprolidi.cz. 2007. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-361/zneni-20240101>. [cit. 2024-03-15]. Aktuální znění (verze 16.) podle 330/2023 Sb. a 452/2023 Sb.

LORENZ, Karel. Navrhování nosných konstrukcí. Praha: Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, 2015. ISBN 978-80-87438-65-7.

FUSKOVÁ, Vladimíra a ŠKVAIN, Václav. Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: B.4 Výkres technické infrastruktury-energetiky a elektronických komunikací. Online. 1:5000. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temati/uzemni-planovani/uzemni-planovani/platny-uzemni-plan-opavy/b-4-energetika-uz-po-zm2.pdf>. [cit. 2024-04-30].

FUSKOVÁ, Vladimíra a ŠKVAIN, Václav. Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: Legenda výkresu technické infrastruktury-energetiky a elektronických komunikací. Online. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temati/uzemni-planovani/uzemni-planovani/platny-uzemni-plan-opavy/b-4-energetika_legenda-uz-po-zm2.pdf. [cit. 2024-04-30].

FUSKOVÁ, Vladimíra; KRAUSOVÁ, Martina a ŠKVAIN, Václav. Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: B.3 Výkres technické infrastruktury-vodní hospodářství. Online. 1:5000. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temati/uzemni-planovani/uzemni-planovani/platny-uzemni-plan-opavy/b-3-vodni-hospodarstvi-uz-po-zm2.pdf>. [cit. 2024-04-30].

FUSKOVÁ, Vladimíra; KRAUSOVÁ, Martina a ŠKVAIN, Václav. Odůvodnění Územního plánu Opavy, ve znění Změny č. 2: Legenda výkresu technické infrastruktury-vodní hospodářství. Online. Opava: Statutární město Opava, 2022. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temati/uzemni-planovani/uzemni-planovani/platny-uzemni-plan-opavy/b-3-vodni-hospodarstvi_legenda-uz-po-zm2.pdf. [cit. 2024-04-30].

UP DINAMIC. Goodslift: DL4 SPB Transport of goods with only one person on board. Online. 2014. Dostupné z: <https://updynamic.com/wp-content/uploads/2023/10/ENG-dl4-spb-operatore-a-bordo.pdf>. [cit. 2024-04-30].

SALAĎÁK, Richard. Požární rizika provětrávaných fasádních systémů. Online. Diplomová práce, vedoucí Marek Pokorný. Praha: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta stavební, Katedra konstrukcí a pozemních staveb, 2019. Dostupné také z: <https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/80917/F1-DP-2019-Saladak-Richard-Pozarni%20rizika%20provetravanych%20fasadnich%20systemu.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

PURVIS, Ben; MAO, Yong a ROBINSON, Darren. Three pillars of sustainability: in search of conceptual origins. Online. Sustainability Science. 2018, roč. 14, č. 3. ISSN 1862-4057. Dostupné z: Springer Link, <https://doi.org/10.1007/s11625-018-0627-5>. [cit. 2024-04-30].

PURNELL, Phill. The carbon footprint of reinforced concrete. Advances in Cement Research. 2013, č. 25/6. ISSN 0951-7197. Dostupné z: <https://doi.org/10.1680/adcr.13.00013>. [cit. 2024-04-28].

VESTERGAARD NIELSEN, Claus. Carbon Footprint of Concrete Buildings seen in the Life Cycle Perspective. Proceedings NRMCA 2008 Concrete Technology Forum. Roč. 2008. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/268008020_Carbon_Footprint_of_Concrete_Buildings_seen_in_the_Life_Cycle_Perspective. [cit. 2024-04-28].

Overview Article - Decarbonisation of buildings' heating system with heat pump technologies: an overview of EU policies and projects. Online. In: EVROPSKÁ KOMISE. Build Up. 2024. Dostupné z: <https://build-up.ec.europa.eu/en/resources-and-tools/articles/overview-article-decarbonisation-buildings-heating-system-heat-pump>. [cit. 2024-04-28].

FRANCO, Alessandro; MISEROCCHI, Lorenzo a TESTI, Daniele. HVAC Energy Saving Strategies for Public Buildings Based on Heat Pumps and Demand Controlled Ventilation. Energies. 2021, roč. 14, č. 17. eISSN 1996-1073. Dostupné z: MDPI, <https://www.mdpi.com/1996-1073/14/17/5541>. [cit. 2024-04-28].

PELCZYNSKI, Janusz a Bartłomiej TOMKOWICZ, 2019. Densification of cities as a method of sustainable development. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. 362(1), 012106. ISSN 1755-1307. Dostupné z: doi:10.1088/1755-1315/362/1/012106. [cit. 2024-04-28].

SOCIOFACTOR. Kulturní život a hodnocení kulturních aktivit ve statutárním městě Opava: Zpráva z průzkumu. Online. 2013. Opava: Statutární město Opava. Dostupné z: http://www.zaopav.cz/storage/Koncepce_kultury/priloha_c_2.pdf. [cit. 2024-04-25].

PENG, Lillian L.H. a JIM, Chi Yung. Green-Roof Effects on Neighborhood Microclimate and Human Thermal Sensation. Online. Energies. 2013, roč. 6, č. 2. ISSN 1996-1073. Dostupné z: MDPI, <https://doi.org/10.3390/en6020598>. [cit. 2024-05-01].

DOBEŠ, Martin. Finanční plán výnosů a nákladů na rok 2018: výhled na roky 2019 a 2020. Online. Statutární město Opava, 2017. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/12/navrh_rozpocet_2018.pdf. [cit. 2024-04-27].

Půjčovna kostýmů. Online. In: Slezské divadlo Opava. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo/o-divadle/pujcovna-kostymu/>. [cit. 2024-04-28].

Divadelní fundus ukrývá tisíce šatů s příběhem. Online. In: ČESKÁ TELEVIZE. ČT24. 2012. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/divadelni-fundus-ukryva-tisice-satu-s-pribehem-277563>. [cit. 2024-04-28].

NĚMCOVÁ, Barbora. Sklad divadla disponuje tisíci kostýmy. Online. In: VLTAVA LABE MEDIA. Opavský a Hlučínský Denník. 2014. Dostupné z: https://opavsky.denik.cz/zpravy_region/divadlo-sklad-kostymu28092014.html. [cit. 2024-04-28].

GOOGLE. [Kolofíkovo nábřeží]. Online. Google Maps, 2024. Dostupné z: <https://maps.app.google/qfZta5sNqWxQuiXF9>, [citováno 2024-04-29].

Půjčovna kostýmů. Online. In: Slezské divadlo Opava. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo/o-divadle/pujcovna-kostymu/>. [cit. 2024-04-28].

ŠTENCLOVÁ, Jarmila. Výroční zpráva 2022. Online. Opava: Slezské divadlo Opava, 2023. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo/vyrocnizpravy/>. [cit. 2024-04-28].

Program. Online. In: STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU OPAVA. Loutkové divadlo SVČ Opava. 2024. Dostupné z: <https://www.loutkovedivadloopava.cz/program/>. [cit. 2024-04-30].

Kroužky 2023/2024. Online. In: Středisko volného času Opava. 2023. Dostupné z: <https://www.svcopava.cz/krouzky>. [cit. 2024-04-30].

KLEINDORFOVÁ, Nikola. Baletní studio Karolína. Online. In: Slezské divadlo v Opavě. 2023. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo/o-divadle/baletni-studio-karolina/>. [cit. 2024-04-30].

KULTOVÁ, Petra. Co Čech, to ochotník. Jak se u nás daří amatérskému divadlu? Online. In: ČESKÝ ROZHLAS. Rádio Vltava. 2018. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/co-cech-ochotnik-jak-se-u-nas-dari-amaterskemu-divadlu-7209602>. [cit. 2024-04-30].

Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě. Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje: 2021. Český statistický úřad, 2022. ISBN 978-80-250-3275-6. Dostupné také z: <https://www.czso.cz/documents/10180/185536451/33013422.pdf/327a6e40-5238-493b-8621-bdc2598d6345?version=1.7>. [cit. 2024-04-30].

DEHNER, Jan. Demografický vývoj ve městech Moravskoslezského kraje v roce 2022. Online. In: Český statistický úřad. Krajská správa ČSU v Ostravě. 2023. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/demograficky-vyvoj-ve-mestech-moravskoslezskeho-kraje-v-roce-2022>. [cit. 2024-04-30].

CARLSEN, Frederik a LEKNES, Stefan. For whom are cities good places to live? Online. Regional Studies. Roč. 12, č. 56. ISSN 2177-2190. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/00343404.2022.2046724>. [cit. 2024-04-30].

KLUSÁČEK, Jan; GREINER, Milan; LESÁK, Vít a KOWALIKOVÁ, Ivana. Bydlení jako problém: Zpráva o vyloučení z bydlení 2021. Online. Za bydlení, 2021. Dostupné z: <https://socialnibydeni.org/wp-content/uploads/2021/08/Bydleni-jako-problem-2021.pdf>. [cit. 2024-04-30].

Studijní programy a specializace na Slezské univerzitě. Online. In: Slezská univerzita v Opavě. 2024. Dostupné z: <https://www.slu.cz/slu/cz/obory>. [cit. 2024-04-30].

PLASKURA, Jakub. Dramkrou. Online. In: Slezská univerzita v Opavě. Dostupné z: <https://www.slu.cz/slu/cz/dramkrou>. [cit. 2024-04-30].

Střední školy – Opava. Online. In: ŠKOLY ONLINE. Středníškoly.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.stredniskoly.cz/seznam-skol/moravskoslezsky-kraj/opava/>. [cit. 2024-04-30].

ŠTENCLOVÁ, Jarmila. Slezské divadlo Opava: Výroční zpráva 2019. Online. 2020. Slezské divadlo Opava. Dostupné také z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocn_zprava_sdo_2019-2.pdf. [cit. 2024-04-30].

SMETANOVÁ, Eva. Divadla. Online. In: DEDERA, Milan (ed.). Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2022. II. Umění. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NĪPOS) - Centrum informací a statistik kultury, 2023. ISBN 978-80-7068-391-0. Dostupné z: https://www.statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2023/12/ZSU2_2022_Umeni.pdf. [cit. 2024-04-30].

MLČÁK, Martin. Slezanka – aktuálně. Online. In: MLČÁK, Martin. Stavby v MS kraji. 2022. Dostupné z: <https://www.msstavby.cz/slezanka-aktualne-31-05-2022/>. [cit. 2024-04-30].

Cenové ukazatele ve stavebnictví pro rok 2024. Online. In: RTS. Cenová soustava. 2024. Dostupné z: https://www.cenovasoustava.cz/dok/ceny/thu_2024.html. [cit. 2024-04-28].